

9.11.2023, täydennys 9.4.2025

LEMPÄÄLÄ

Marjamäen eteläosan osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi

Tilaaaja:
Lempäälän kunta

Heilu Oy
Teemu Tiainen

Sisällysluettelo

1. Kartat	5
2. Johdanto.....	12
3. Arkeologinen inventointi	12
4. Muinaisjäännöskohteet	15
Kiinteät muinaisjäännökset	15
4.1 Remu	15
4.2 Lepauksenkorpi 2	17
4.3 Lepauksenkorpi 3.....	18
4.4 Montia 2	20
4.5 Leppästen niityt 1.....	21
4.6 Leppästen niityt 2	24
4.7 Leppästen niityt 3	25
4.8 Leppästen niityt 4	27
4.9 Raja nro 54	29
4.10 Wintinperä 1.....	30
Muut kulttuuriperintökohteet.....	32
4.11 Montia	32
4.12 Tarkiainen.....	35
4.13 Wintinperä 2.....	38
4.14 Leppäkorpi.....	39
4.15 Kantturi 1.....	40
4.16 Kantturi 2	42
4.17 Kiitlola	44
4.18 Lepauskorpi	45
4.19 Vittanen 1	47
Muut kohteet.....	49
4.20 Pitkäkallio 1.....	49
4.21 Pitkäkallio 2	50
4.22 Vittanen 2.....	51
5. Tulokset	52
6. Lähteet.....	53
Kuvia.....	54
Maastossa tarkastetut alueet.....	57

LEMPÄÄLÄ Marjamäen osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi

Tiivistelmä & arkistotiedot

Lempäälän kunnassa on käynnissä Marjamäen eteläosan osayleiskaavoitus, johon liittyvästä arkeologisesta inventoinnista vastasi Heilu Oy / FM Teemu Tiainen. Inventoinnin maastotyöt tehtiin syksyllä 2023 ja niitä täydennettiin Pirkanmaan maakuntamuseon kommenttien perusteella keväällä 2024.

Kaava-alueelta ei tunnettu entuudestaan kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä muitakaan arkeologisia kohteita. Inventoinnin aikana alueelta havaittiin kymmenen historialliseen aikaan ajoittuvaa kiinteää muinaisjäännöstä, joista seitsemän on kaskeamiseen liittyviä säilytyskuoppa-/naurishautakohteita ja yksi niin ikään kaskeamiseen liittyvä kaskiröykkiökohde. Kaksi kiinteistä muinaisjäännöksistä on historiallisen ajan rajamerkkejä.

Muita kulttuuriperintökohteita alueelta todettiin yhdeksän, joista kaksi on autioituneita talon/torpan paikkoja ja seitsemän historiallisen ajan rajamerkkiä. Lisäksi alueelta todettiin kolme ns. muuksi kohteeksi tulkittua historiallisen ajan rajamerkkiä.

Tutkimustyyppi:	Arkeologinen inventointi
Tutkimuksen tekijä:	Heilu Oy / FM Teemu Tiainen
Kenttätyöaika:	26.–27.10., 6.–7.11.2023 ja 29.–30.4.2024
Tutkimusten rahoittaja:	Lempäälän kunta
Aikaisemmat lähialueella:	Jouni Taivainen 2007 inventointi Kreetta Lesell 2007 inventointi Kalle Luoto 2011 arkeologinen selvitys Johanna Rahtola ja Timo Jussila 2015 inventointi Kirsi Luoto 2023 tarkastus

Kannen kuva: Lapio pystyssä keskellä nauriskuoppaa (raportin kohde 4.4 Montia 2). Etelään.

Taustakarttoina Maanmittauslaitoksen Karttakuvapalvelun (WMTS) 10 ja 11/2023 ja 4/2025 aineistoa, ellei toisin mainita. Koordinaatisto ETRS-TM35FIN, korkeus N2000. Valokuvat Teemu Tiainen.

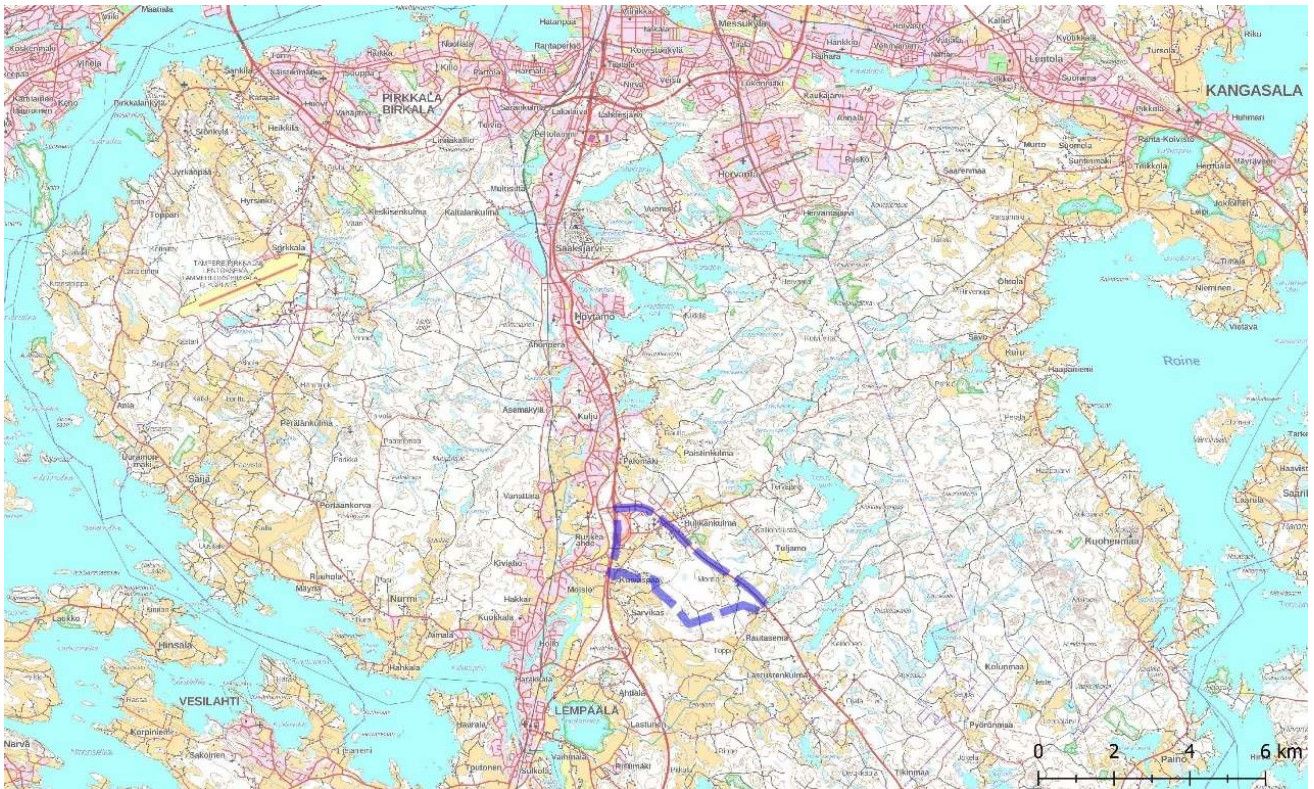
KARTTALUETTELO

Kartta 1. Inventointialueen lähestymiskartta.	5
Kartta 2. Inventointialueen yleiskartta.	6
Kartta 3. Inventointialue ortokuvakartalla.	7
Kartta 4. Inventointialue MML:n rinnevarjostekartalla.	7
Kartta 5. Yhdistelmäkartta vuosien 1785 ja 1793 isojaon erilliskartoista.....	8
Kartta 6. Vuoden 1842 pitäjänkartta.	9
Kartta 7. Vuoden 1906 toimituskartta.....	10
Kartta 8. Vuoden 1912 senaatinkartta.	11
Kartta 9. Vuoden 1954 peruskartta.	11

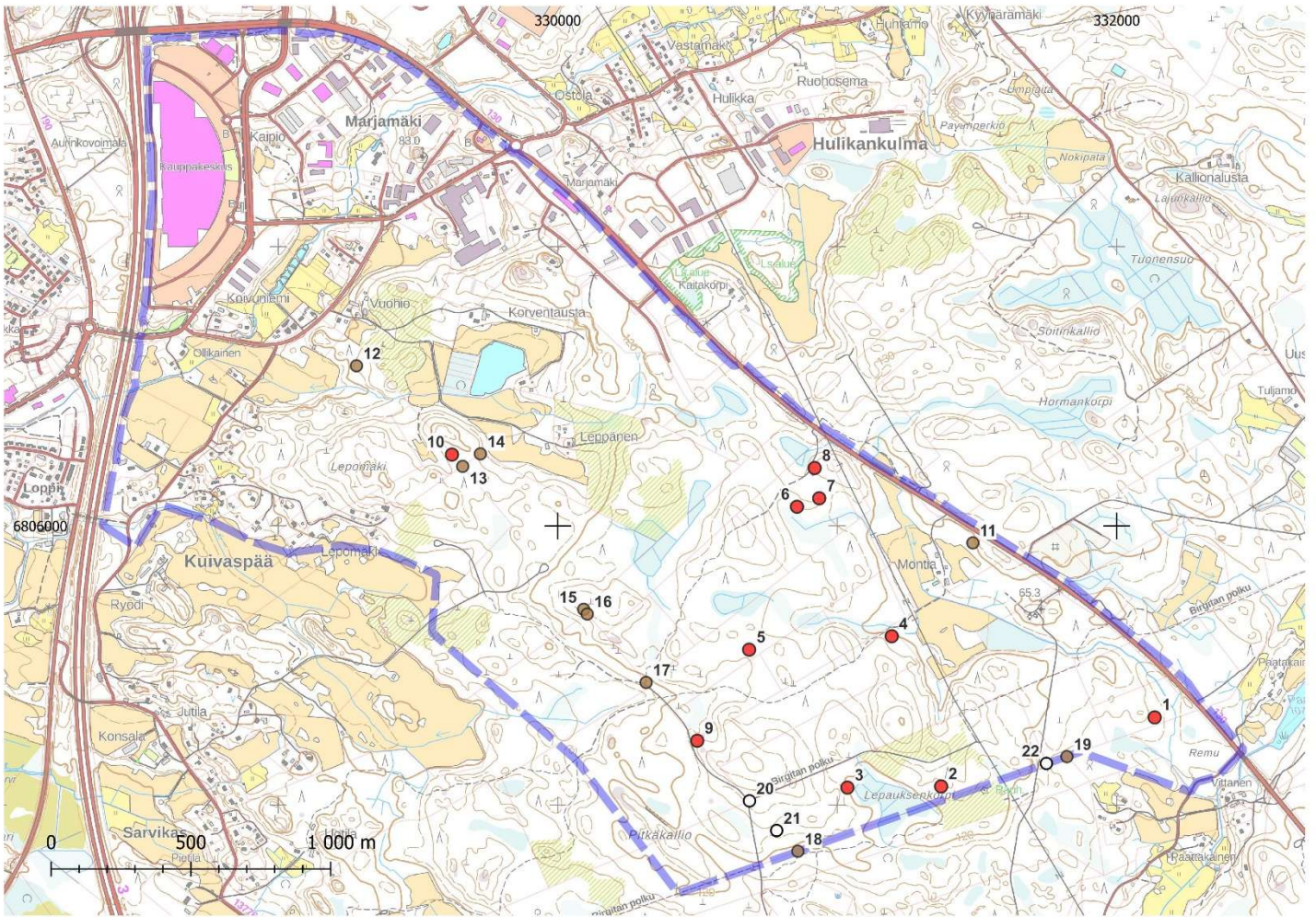

Hankealueen länsiosaa, Lepomäen luoteispuolta. Taustalla siintää Ideapark. Luoteeseen.

1. Kartat

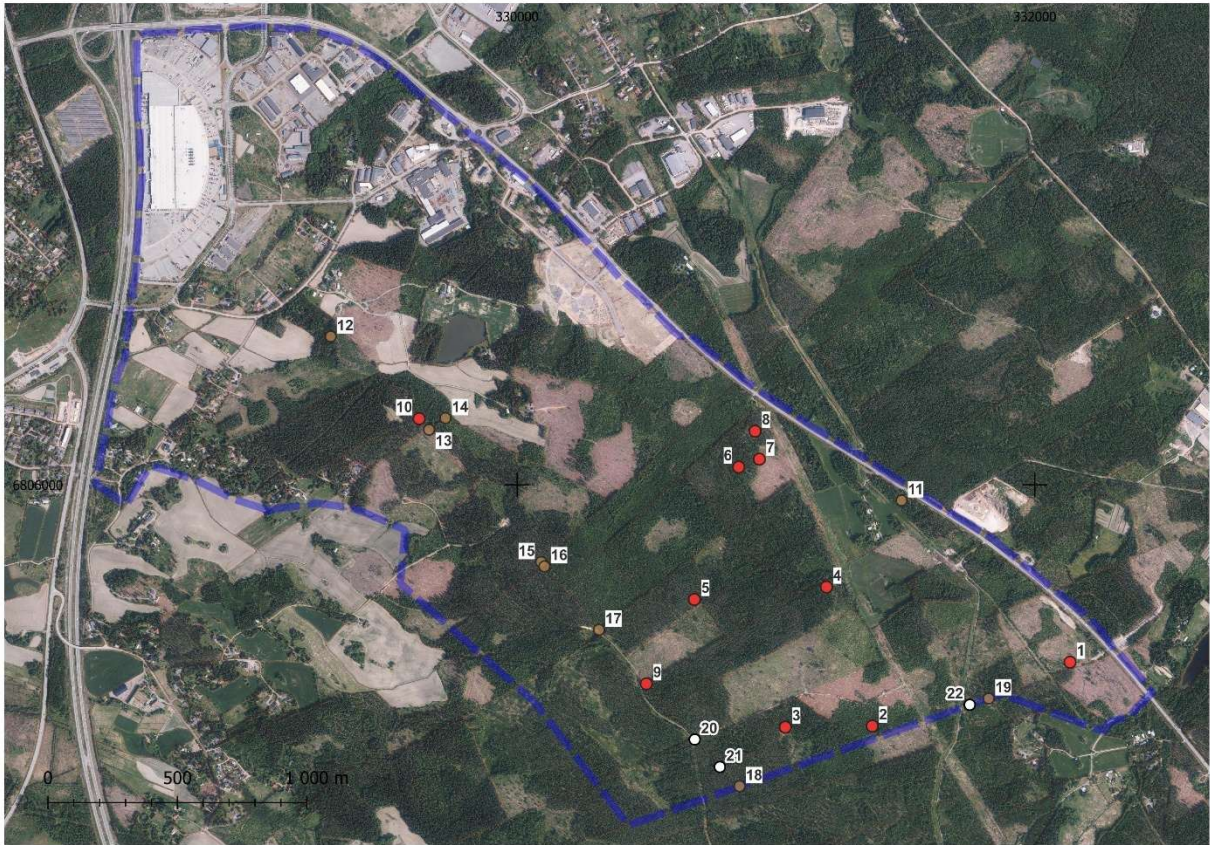

Kartta 1. Inventointialueen lähestymiskartta.

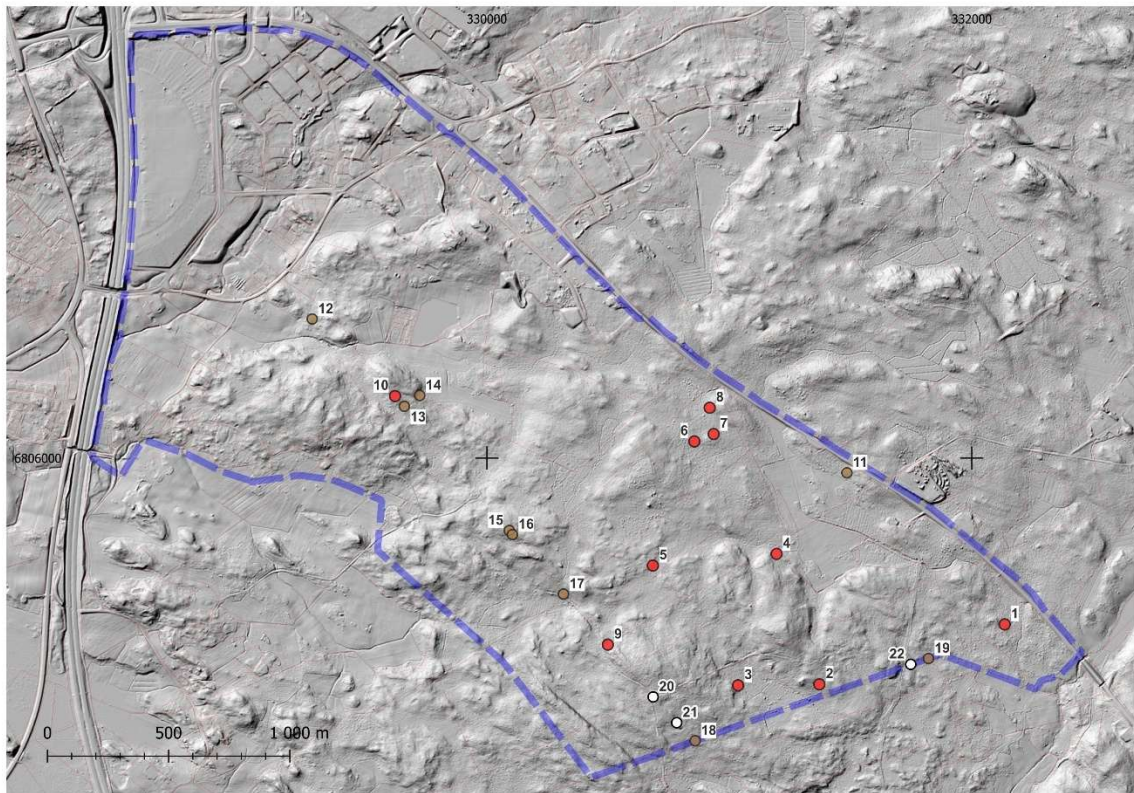

Kartta 2. Inventointialueen yleiskartta.

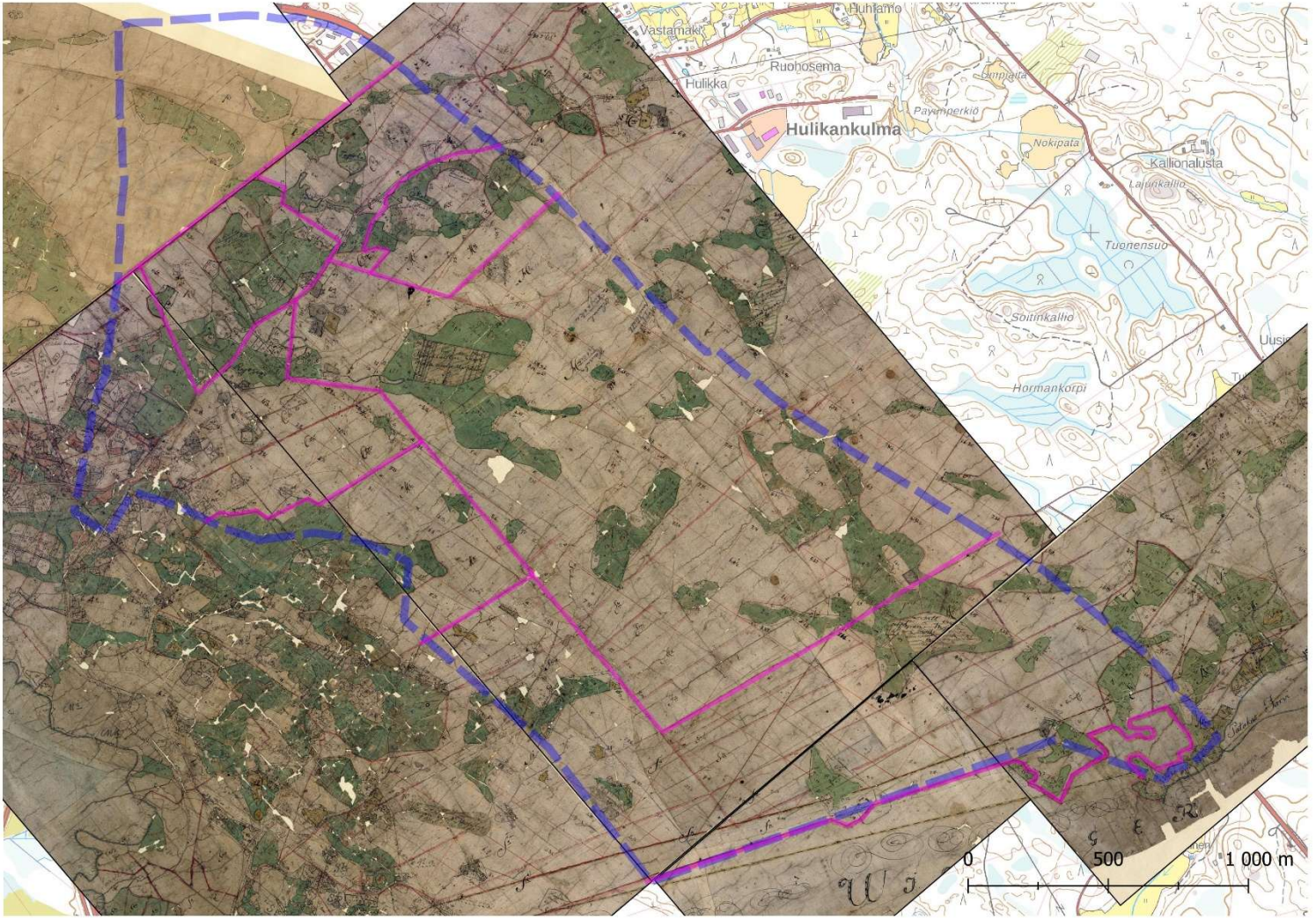
Inventointialue on rajattu sinisellä katkoviivalla. Punaiset pisteet ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä, ruskeat pisteet muita kulttuuriperintökohteita ja valkoiset pisteet muita kohteita. Numerot pisteiden vieressä ovat raportin kohdenumeroita.

Kartta 3. Inventointialue ortokuvakartalla.

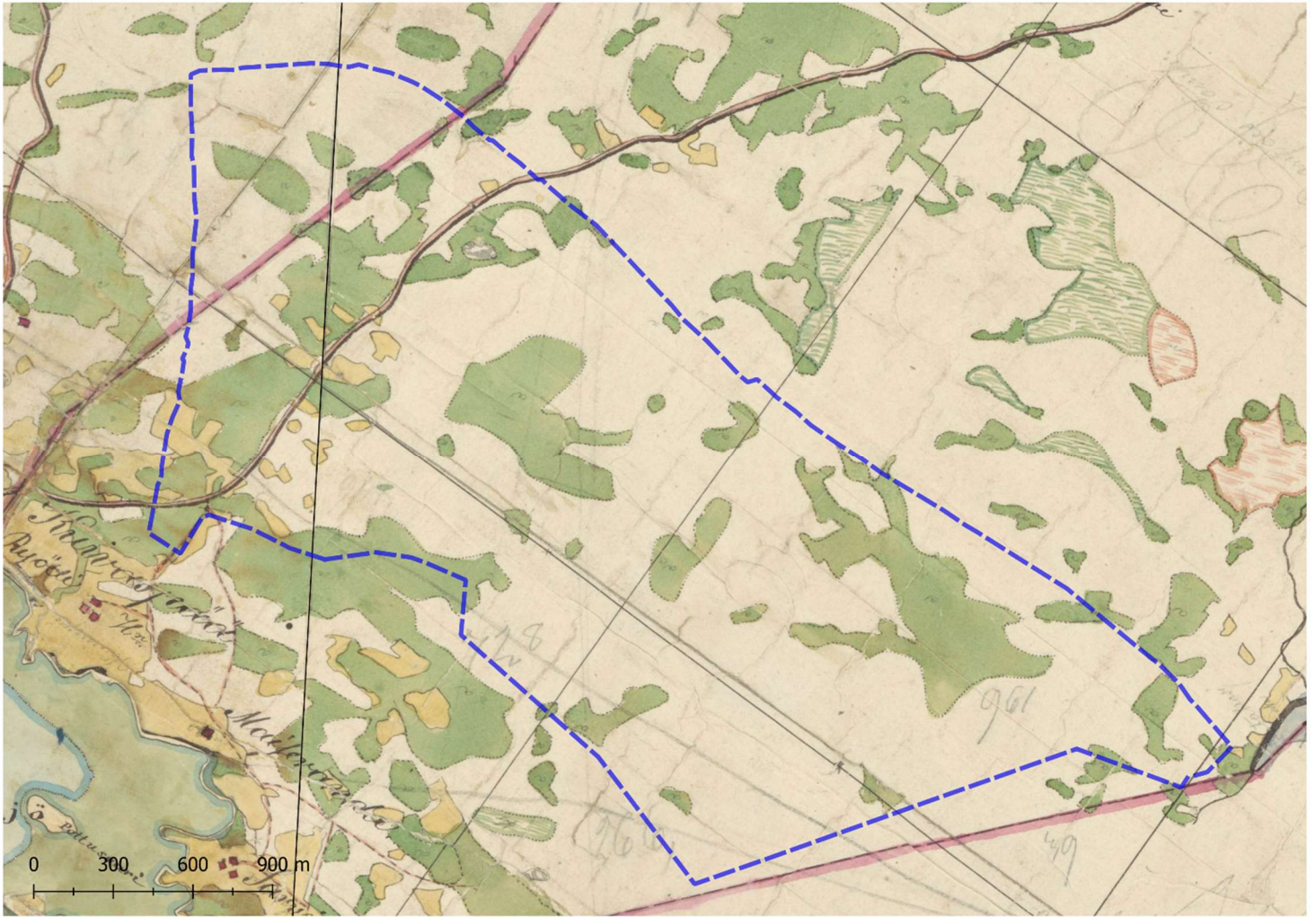

Kartta 4. Inventointialue MML:n rinnevarjostekartalla.

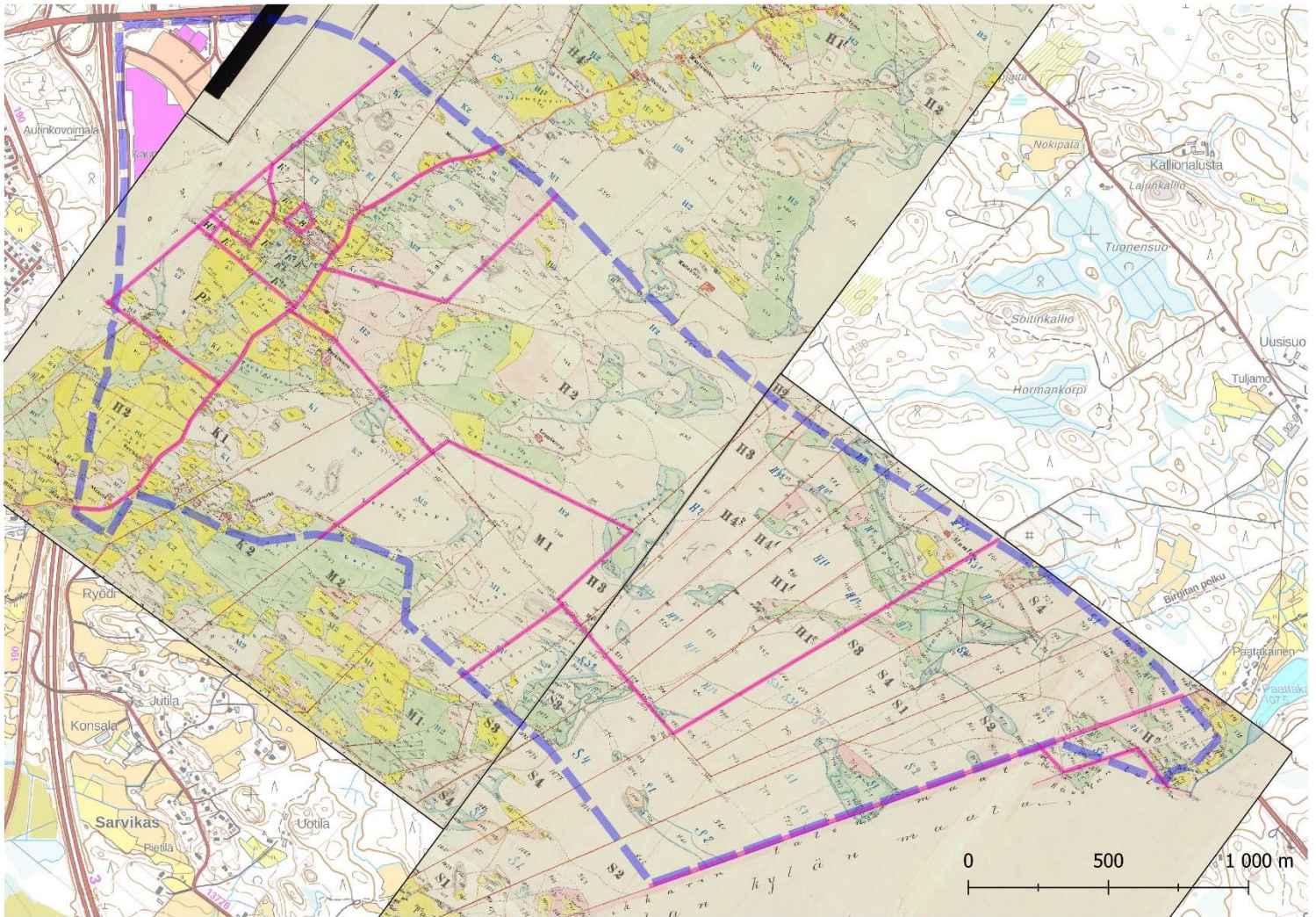
Kartta 5. Yhdistelmäkartta vuosien 1785 ja 1793 isojaon erilliskartoista.

Karttaan merkatut kylien väliset rajalinjat on korostettu vaalean punaisella.

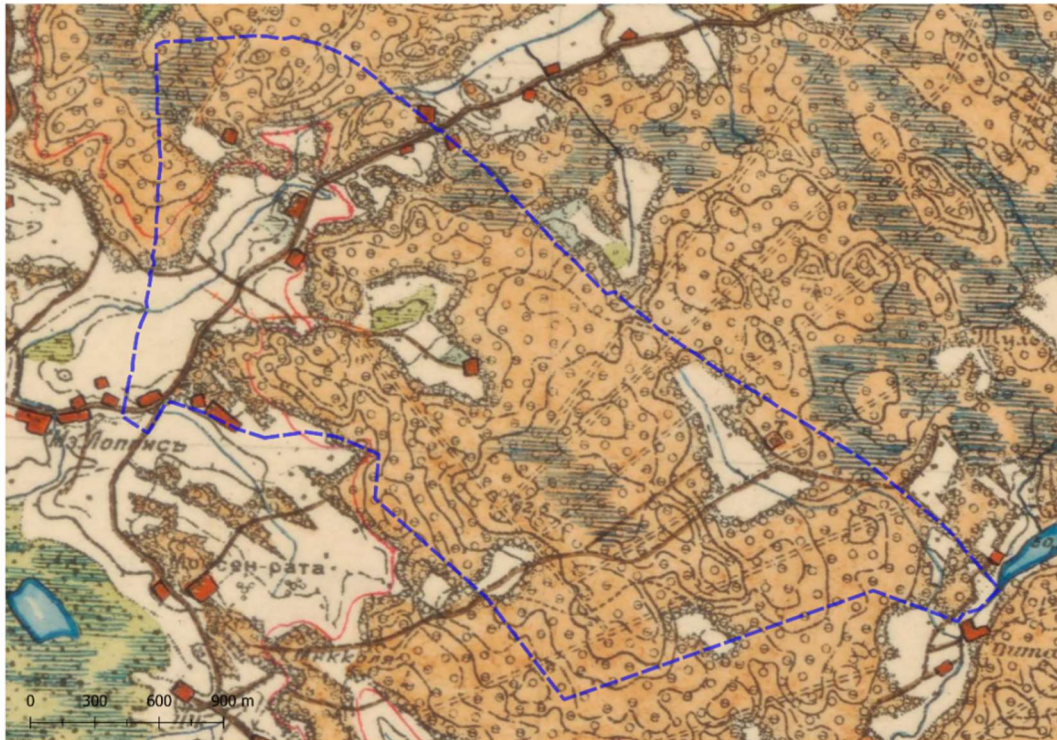
Kartta 6. Vuoden 1842 pitäjänkartta.

Suurin osa inventointialueesta kuuluu Rantoisten jakokuntaan, jonka sisällä olevien kylien rajoja ei ole merkattu pitäjänkarttaan. Alueen luoteisosa on Kuokkalan kylää. Rantoisten jakokunta rajautuu inventointialueen kaakkoispuolella Ahtialan kylään.

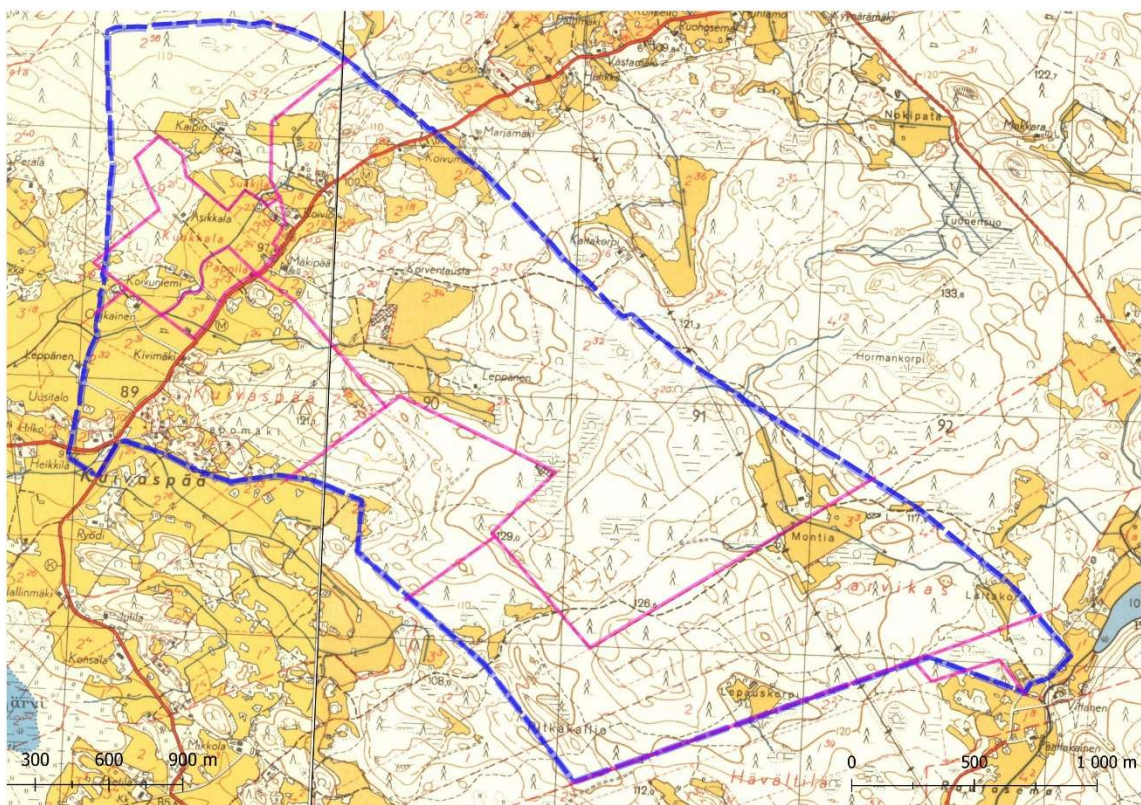

Kartta 7. Vuoden 1906 toimituskartta.

Karttaan merkatut kylien väliset rajalinjat on korostettu vaalean punaisella.

Kartta 8. Vuoden 1912 senaatinkartta.

Kartta 9. Vuoden 1954 peruskartta.

Karttaan merkatut kylien väliset rajalinjat on korostettu vaalean punaisella.

2. Johdanto

Lempäälän kunnassa on käynnissä Marjamäen eteläosan osayleiskaavoitus. Pirkanmaan maakuntamuseo edellytti hankkeesta antamassaan lausunnossa 10.2.2023 (DIAR: 15/2023) kaava-alueen arkeologista inventointia. Edellytystä inventoinnista vastasi Heilu Oy / FM Teemu Tiainen. Inventoinnin maastotyöt tehtiin 26.10.-7.11.2023 ja niitä täydennettiin maakuntamuseon kommenttien perusteella 29.-30.4.2024.

3. Arkeologinen inventointi

Arkeologisen inventoinnin kohteena oleva kaava-alue on kooltaan noin 570 ha. Alue rajoittuu lännessä valtatiehen 3, pohjoisessa-koillisessa Helsingintiehen, kaakossa Birgitan polkuun ja lounaassa Kuivaspään peltoalueisiin. Alueen länsiosa on käytännössä täysin rakennettua (Ideapark, työpaikka-aluetta), kun alueen keski- ja kaakkoisosat ovat puolestaan rakentamattomia, mutta mosaiikkimaisia metsätalousmaita.

Alueen rakentamattomat metsämaastot ovat mäkisiä, pienipiirteisesti kumpuilevia ja hyvin kivisiä. Alue sijoittuu korkeusväleille noin 95 – 132,5 m mpy. Lähin kivikauteen ajoittuva kiinteä muinaisjäännös (*Toppi, muinaisjäännöstunnus 1000009488*) sijoittuu noin 1,5 km alueen kaakkoislaidalta etelään. Kaiken kaikkiaan alue on hyvin epäsopivaa (rantasidonnaisten) esihistoriallisten muinaisjäännösten löytymiselle. Hankealueelta ei tunneta entuudestaan myöskään historiallisen ajan muinaisjäännöskohteita. Aluetta lähin muinaisjäännöskohde on välittömästi sen kaakkoispuolelle sijoittuva historiallisen ajan kaskiröykkiökohde (kiinteä muinaisjäännös *Lepauksenkorpi, 1000009748*).

Historiallisella ajalla kaava-alue on kuulunut suurimmaksi osaksi Rantoisten jakokuntaan, johon kuuluivat Herralan, Sarvikkaan, Kuivaspään ja Maisenrannan kylät. Kaava-alueen luoteisnurkka on kuulunut Kuokkalan kylään. Rantoisten jakokunnan isojakoon liittyvät toimituskartat on laadittu v. 1783 eikä niitä ole ilmeisesti koskaan piirretty puhtaaksi; toimituskartat ovat suttuisia ja osin varsin hankalia tulkita.

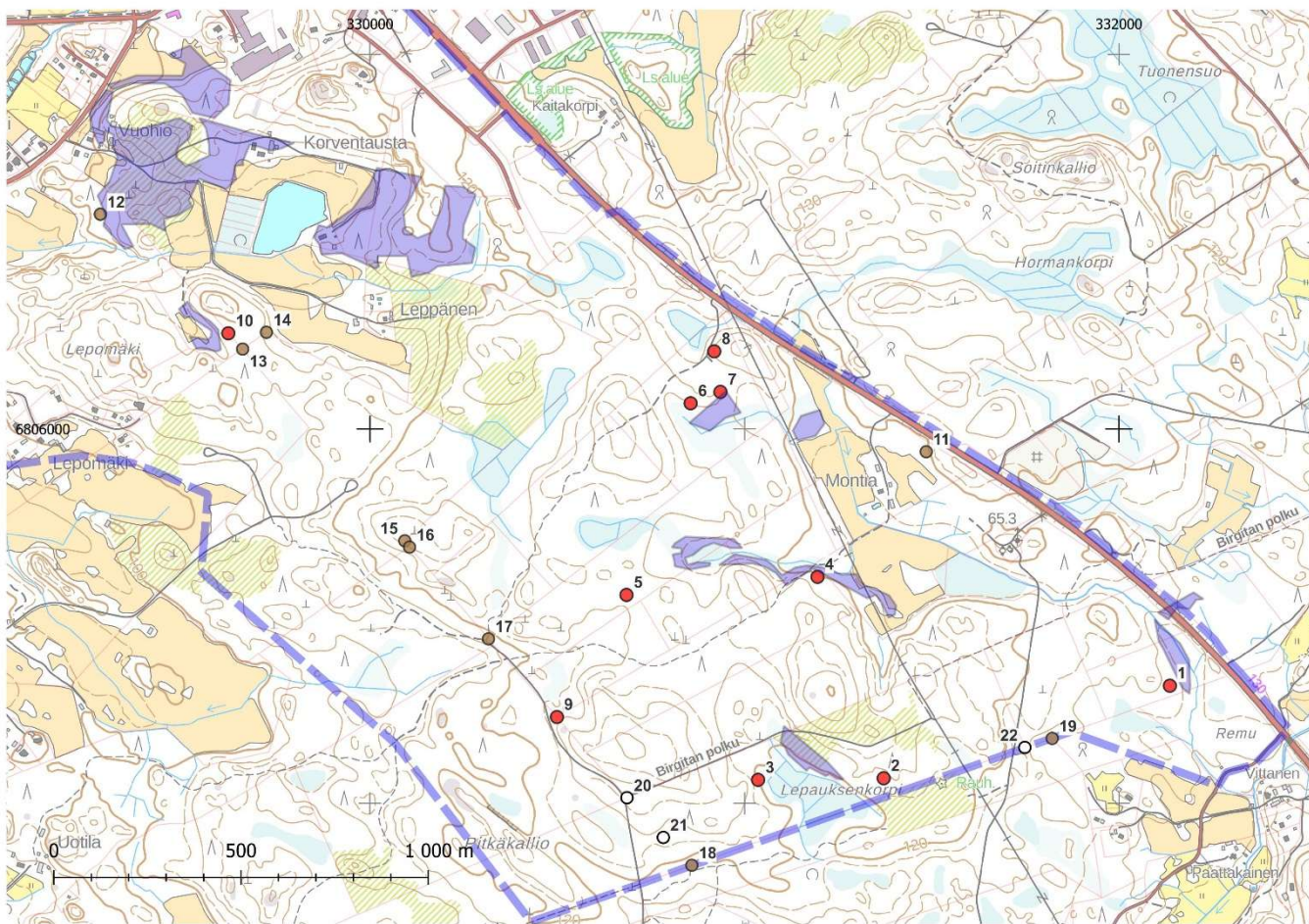
Tarkastettujen vanhojen karttojen (isojaon erilliset toimituskartat 1785 ja 1793, pitäjänkartta 1842, toimituskartta 1906 (mittaukset 1893-1894), senaatinkartta 1912 ja peruskartta 1954) perusteella kiinteä asutus alueelle on levinnyt 1800-puolivälin jälkeen. Jo ennen kiinteää asutusta alueen länsiosan poikki on kulkenut Lempäälä-Kangasala tie, jonka linjaus noudattaa nykyistä Kuivaspääntietä, Marjakaarta ja Marjamäentietä. Tien varrella on vuosien 1785 ja 1842 kartoilla niittyjä ja pieniä peltoja, joiden läheisyyteen 1900-luvun alun kartoilla on perustettu taloja.

Vanhojen karttojen lisäksi inventoinnin valmistelutöiden aikana tarkastettiin MML:n ortokuva ja rinnevarjoste korkeusmalli sekä GTK:n varjostettu korkeusmalli. Lisäksi katsastettiin Paikkatietoikkunan vanhat ilmakuvat.

Aiemmin osin alueelle sijoittuvia arkeologisia inventointeja ovat tehneet Jouni Taivainen sekä Kreetta Lesell v. 2007, Kalle Luoto v. 2011, Johanna Rahtola ja Timo Jussila v. 2015, Teemu Tiainen v. 2022 ja Kirsi Luoto v. 2023. Taivaisen sekä Lesellin tutkimuksen liittyivät maakaasuputken linjaukseen, joka sijoittuu alueen itäkulmalle. Kalle Luoto teki vuonna 2011 Pirkanmaan historiallisten teiden selvityksen. Rahtola ja Jussila inventoivat Marjamäen asemakaava-aluetta ja Tiainen Marjamäen pohjoisosan oyk-aluetta. Kirsi Luoto tarkasti alueen kaakkoispuolella sijaitsevan kaskiröykkiökohteen v. 2023.

Maastossa inventoinnin aikana tarkastettiin vanhoilta kartoilta paikannetut autioituneet talon/torpan paikat (raportin kohteet 4.11 Montia ja 4.12 Tarkiainen) sekä vuoden 1906 karttaan merkittyjä, kaskimaiksi soveltuvien metsien alueita. Metsäisiä alueita tarkastettiin intuitiivisesti, eli kävellen maastossa sellaisia alueita, joista saattoi olettaa löytyvän esim. historiallisen aikaan ajoittuvia elinkeinohistoriallisia jäännöksiä, kuten terva- ja hiilihautoja sekä kaskeamiseen liittyviä röykkiöitä ja säilytyskuoppia. Maastossa tarkastettiin myös muutamia hyvin epämääräisiä laserkeilausaineistosta havaittuja kuoppa-anomalioita, jotka osoittautuivat luontaisiksi painaumiksi, kivien ja lohcareiden välisiksi koloiksi yms.

Inventoinnin täydennyksen yhteydessä maastossa (04/2024) tarkastettiin kylien välisiä rajamerkkejä. Maastosta tavatut vanhat rajamerkit tulkittiin kiinteiksi muinaisjäännöksiksi, jos ne sijaitsevat 1700-luvun kartan mukaisilla kylien rajoilla. Muiksi kulttuuriperintökohteiksi vanhat rajamerkit tulkittiin, jos ne sijaitsevat v. 1906 toimituskartalle (perustuu 1800-luvun lopun mittauksiin) merkatuilla kylien rajojen taitepisteissä. Kolme maastosta havaittua rajamerkkiä katsotaan muiksi kohteiksi, koska niiden kohdalla ei joko ole rajaa tai niiden kohdalla on tilusrajoja 1700- ja 1800-lukujen kartoilla. Havaittujen rajamerkkien suojelustatuksista keskusteltiin maakuntamuseon kanssa maastotöiden jälkeen.

Vuoden 1906 toimituskartan kaskimaiksi sopivat metsät on merkattu sinisellä. Inventoinnin aikana havaitut kaskeamiseen liittyvät nauriskuopat ja rökkiö sijoittuvat kaskimaiden lähelle, mutta osa niistä sijoittuu yli 100 m etäisyydelle kaskimaista.

4. Muinaisjäännöskohteet

Kiinteät muinaisjäännökset

4.1 Remu

Nimi:	Remu
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat, nauriskuopat
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6805314 E 332136 z 112 ± 2,5
Koordinaattiselite:	nauriskuopan keskipiste, GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

Muinaisjäännösalue on rajattu punaisella rasterilla.

Inventointi 2023:

Kaava-alueen kaakkoisosassa, hakkuuaukean reunalla sijaitsee noin 4,5 * 2,5 m kokoinen pyöristyneen suorakulmion muotoinen kuoppajäänös. Syvyyttä kuopalla on hieman noin puoli metriä. Kuoppajäänöstä kiertää epämääräinen vallintapainen, jonka leveys on max. 80 cm ja korkeus alle 30 cm. Kuoppajäänöksen päällä oli tiivis heinäkerros ja muutamia kantoja, jotka hankaloittivat sen muodon havainnointia. Kuoppajäänökseen tehtiin lapionpisto; kivisestä moreenimaasta, jossa hienojakoisempaa mineraalimaata ei ollut nimeksikään, ei havaittu hiiltä.

Vuoden 1906 kartalla kuoppajäänöksen pohjoispuolelle on merkattu kaskimaaksi sopiva metsä.

Maastohavaintojen ja vanhan kartan perusteella kuoppajäänös on kaskeamiseen liittyvä nauriskuoppa.

Remun nauriskuoppa. Lounaaseen.

4.2 Lepauksenkorpi 2

Nimi:	Lepauksenkorpi 2
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat, kaskiröykkiöt
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6805067 E 331372 z 124 ± 2,5
Koordinaattiselite:	röykkiön keskipiste, GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

Inventointi 2023:

Tiheässä kuusikossa, jossa maaperä on kivistä sekä voimakkaasti muokattua metsätöiden seurauksena, havaittiin yksittäinen kivröykkiö. Röykkiö on kasattu noin 1 * 1 m kokoisen ja alle puoli metriä korkean kiven päälle. Röykkiön korkeus on alle 40 cm. Röykkiö on muhkean sammaleen ja karikkeen peittämä, eikä sitä puhdistettu esiin inventoinnin aikana. Maakiven päälle oli koottu kiviä, jotka erottuivat sammalpatjan alta ja liikuivat niitä lapiolla tökittäessä.

Vuoden 1906 kartalla röykkiön länsipuolelle on merkattu kaskimaaksi sopivaa metsää. Röykkiö tulkittiin sen ulkoisen olemuksen ja vanhan karttamerkinnän perusteella kaskiröykkiöksi, vaikka sellaisen yksittäinen esiintyminen hyvin kivisessä maastossa ei ole tavanomaista.

Muinaisjäännösalue on rajattu punaisella rasterilla.

Lapio pytyssä kaskiröykkiön päällä. Kaakkoon.

4.3 Lepauksenkorpi 3

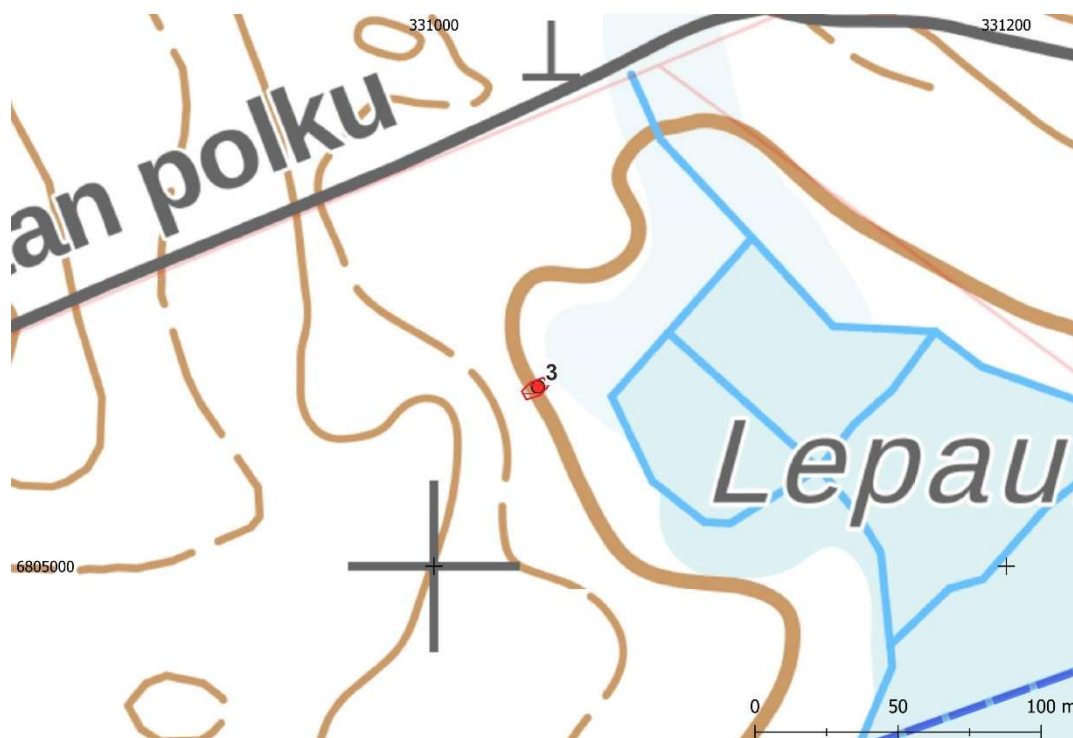
Nimi:	Lepauksenkorpi 3
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat, nauriskuopat
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6805062 E 331036 z 120 ± 2,5
Koordinaattiselite:	nauriskuopan keskipiste, GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

Inventointi 2023:

Lepauksenkorpi nimisen suoalueen länsipuolelta tavattiin noin 5 * 2,5 m kokoinen kuoppa (valleineen), jonka syvyys on noin 40 cm. Kuopan ympärillä on matalat ja osin epämääräiset loivapiirteiset vallit, joiden leveys on noin 0,6 – 1 m. Korkeutta valleilla on alle 40 cm. Maaperä paikalla on hyvin kivistä, eikä kuopan pohjalle onnistuttu tekemään koepistoa lapiolla.

Vuoden 1906 kartalla kuoppajäännöksen itäpuolelle on merkattu kaskimaaksi sopiva metsä.

Maastohavaintojen ja vanhan kartan perusteella kuoppajäännös on kaskeamiseen liittyvä nauriskuoppa.

Muinaisjäännösalue on rajattu punaisella rasterilla.

Nauriskuoppa kuvattuna kohti koillista.

4.4 Montia 2

Nimi:	Montia 2
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat, nauriskuopat
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6805205 E 33195 z 121 ± 2,5
Koordinaattiselite:	nauriskuopan keskipiste, GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

Muinaisjäännösalue on rajattu punaisella rasterilla.

Inventointi 2023:

Montian talon lounaispuolelta, avarapohjaisesta kuusimetsästä tavattiin noin 7 * 3,5 m kokoinen kuoppa (valleineen), jonka syvyys oli noin 45 cm. Kuopan ympärillä on noin metrin levyiset maastoon sulautuvat vallit, joiden korkeus on noin 30 cm. Kuopan pohjalle tehtiin koepisto, josta paljastui hyvin kivistä hietamoreenia.

Vuoden 1906 kartalla kuoppajäännöksen itä- ja länsipuolille on merkattu kaskimaaksi sopiva metsä.

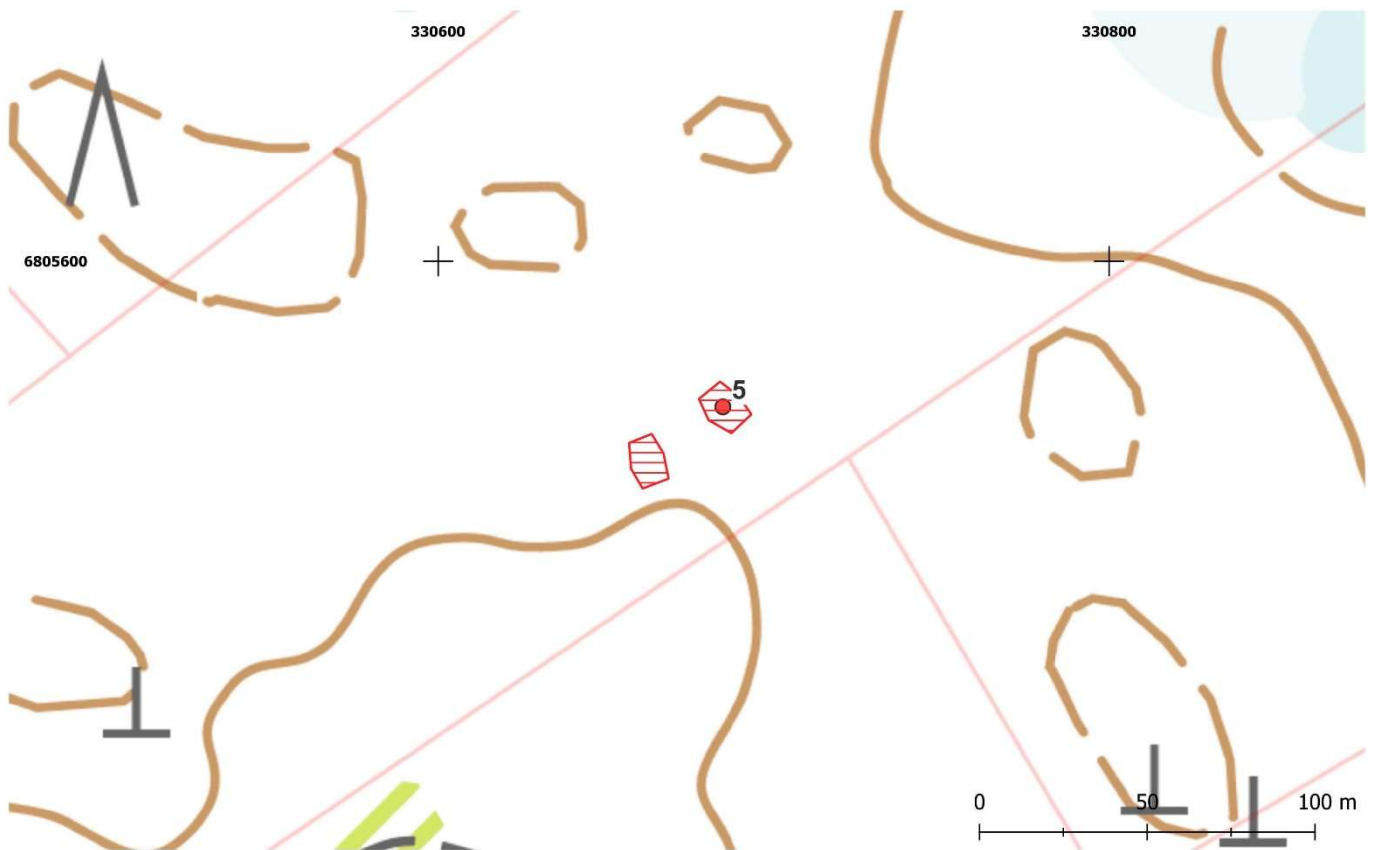
Maastohavaintojen ja vanhan kartan perusteella kuoppajäännös on kaskeamiseen liittyvä nauriskuoppa.

Lapio pystyssä nauriskuopan pohjalla. Pohjoiseen.

4.5 Leppästen niityt 1

Nimi:	Leppästen niityt 1
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat, nauriskuopat
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 685557 E 330685 z 122 ± 2,5
Koordinaattiselite:	itäisemmän nauriskuopan keskipiste, GPS-mittaus POI 1103
Aiemmat tutkimukset:	-

Kaksiosainen muinaisjäännösalue on rajattu punaisella rasterilla. Muinaisjäännöksen pistemäinen koordinaattitieto osoittaa itäisemmän nauriskuopan kohtaa (kartan punainen piste).

Inventointi 2023:

Avarapohjaisesta mäntyvaltaisesta talousmetsästä tavattiin kaksi kuoppajäännöstä, joiden välinen etäisyys on noin 28 m. Kuopat sijoittuvat loivasti kaakkoa kohti laskevaan rinteeseen. Itäisempi kuopista on noin 5 * 2,5 m kokoinen ja noin 50 cm syvä. Kuopan ympärillä on hyvin epämääräiset ja epäyhtenäiset vallit, joiden leveys on 50-80 cm ja korkeus alle 20 cm. Kuopan pohjalle tehdystä koepistosta todettiin kivistä hietamoreenia ilman huuhtoumakerrosta.

Kuoppajäännöksistä läntisempi (N 6805540 E 330662) on kooltaan noin 4 * 2 m, syvyys noin 40 cm. Kuopan kohdalla kasvoi tiivis heinikko ja pieni tuuhea kuusi. Kuopan pohjalla tehdystä koepistosta saatiin samanlaiset havainnot edellisen kuoppajäännökset havaintojen kanssa.

Vuoden 1906 kartalla kuoppajäännöksen itäkoillispuolelle, noin 150 m etäisyydelle, on merkattu kaskimaaksi sopiva metsä. Kohteen nimi otettiin vuoden 1906 kartalta, johon kuoppien pohjoispuolen kosteikkoalue on nimetty Leppästen niityiksi.

Maastohavaintojen ja vanhan kartan perusteella kuoppajäännökset ovat kaskeamiseen liittyviä nauriskuoppia.

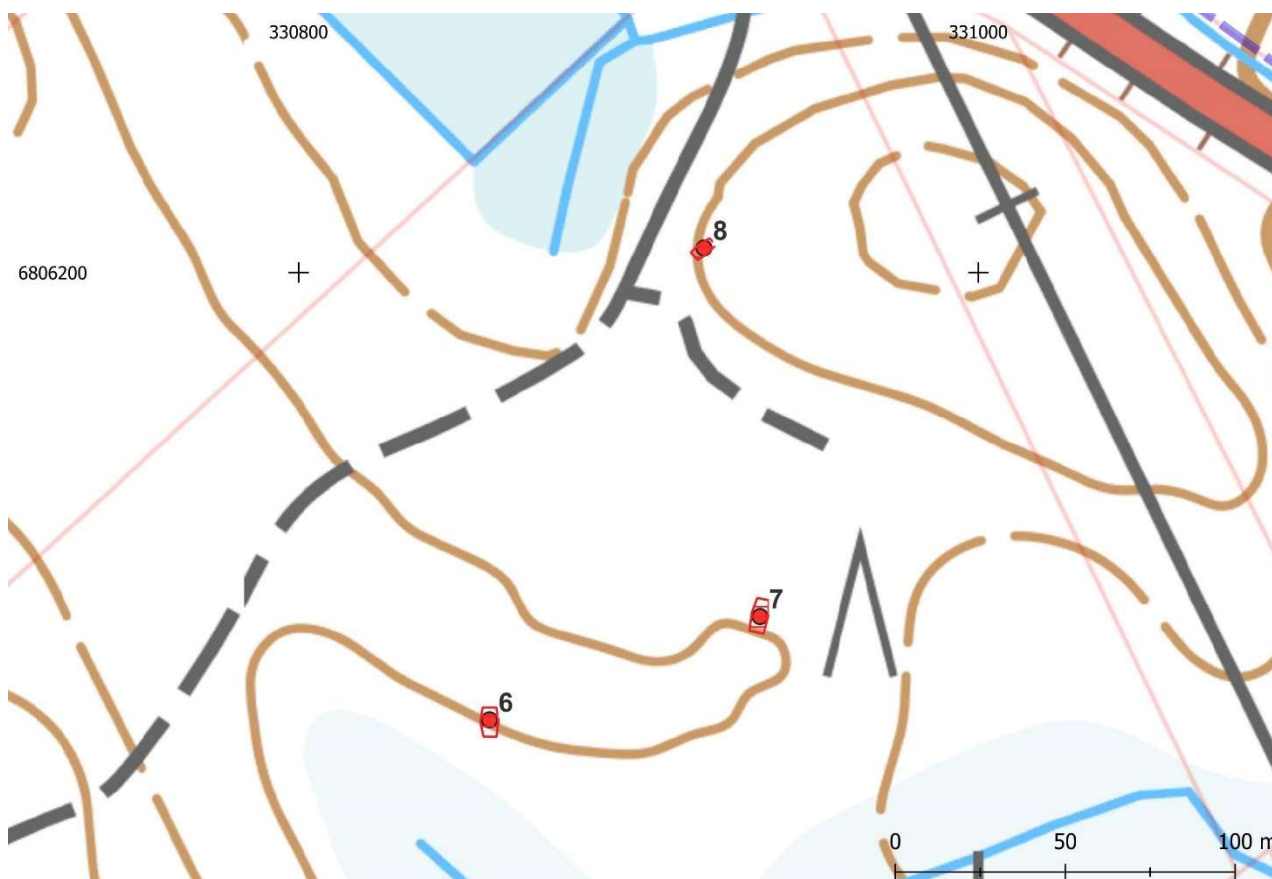
Itäisempi nauriskuoppa. Etelään.

Läntisempi nauriskuoppa. Pohjoiseen.

4.6 Leppästen niityt 2

Nimi:	Leppästen niityt 2
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat, nauriskuopat
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6806069 E 330856 z 125 ± 2,5
Koordinaattiselite:	nauriskuopan keskipiste, GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

Muinaisjäännösalueet on rajattu punaisella rasterilla.

Inventointi 2023:

Paikalla on noin 4,5 * 2 m kokoinen ja noin 50 cm syvä kuoppa. Maaperä paikalla on hyvin kivistä, eikä kuopan pohjalle onnistuttu tekemään koekoepistoa. Kuopan reunoilla on paljon kiviä ja kanto, jotka hättäsivät mahdollisen vallin havainnointia.

Vuoden 1906 kartalla kuoppajäännöksen itäpuolelle on merkattu kaskimaaksi sopiva metsä. Kohteen nimi otettiin vuoden 1906 kartalta, johon kuoppien pohjoispuolen kosteikkoalue on nimetty Leppästen niityiksi.

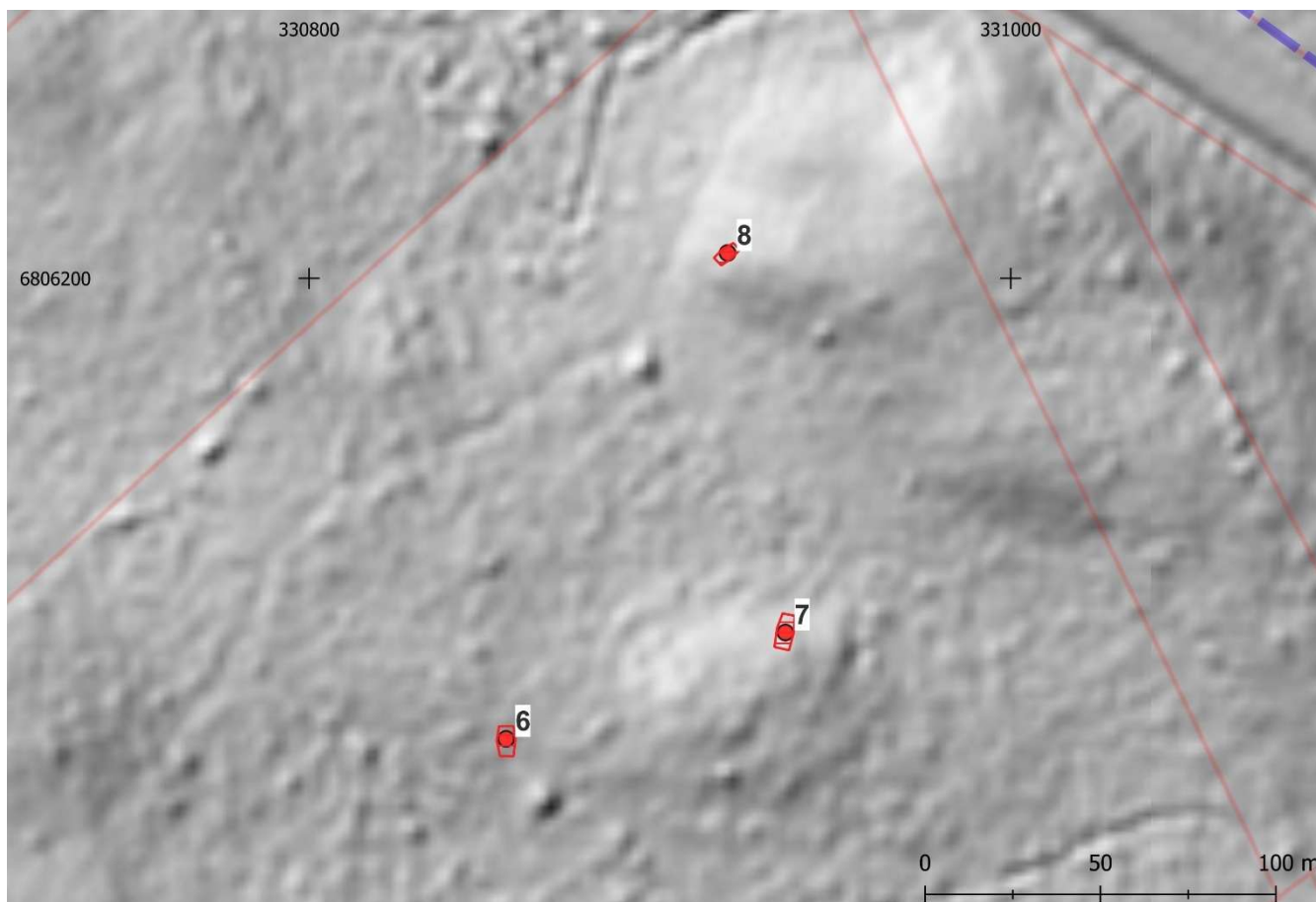
Maastohavaintojen ja vanhan kartan perusteella kuoppajäännös ovat kaskeamiseen liittyvä nauriskuoppa.

Lapio pystyssä nauriskuopassa. Koilliseen.

4.7 Leppästen niityt 3

Nimi:	Leppästen niityt 3
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat, nauriskuopat
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6806099 E 330935 z 125 ± 2,5
Koordinaattiselite:	nauriskuopan keskipiste, GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

Muinaisjäännösalueet on rajattu punaisella rasterilla. Pohjakarttana MML:n rinnevarjoste korkeusmalli.

Inventointi 2023:

Hakkuuaukean laidalla on noin 6 * 3 m kokoinen ja noin 50 cm syvä kuoppa. Kuopan pohjalle tehdyn koepiston perusteella maaperä paikalla on kivistä hietamoreenia. Kuopan ympärillä on hyvin epämääräiset ja matalat vallit, joiden leveys on max. 1 m ja korkeus alle 20 cm.

Vuoden 1906 kartalla välittömästi kuoppajäännöksen eteläpuolelle on merkattu kaskimaaksi sopiva metsä. Kohteen nimi otettiin vuoden 1906 kartalta, johon kuopan länsipuolen kosteikkoalue on nimetty Leppästen niityksi.

Maastohavaintojen ja vanhan kartan perusteella kuoppajäännös ovat kaskeamiseen liittyvä nauriskuoppa.

Lapio pystyssä nauriskuopan keskellä. Koilliseen.

4.8 Leppästen niityt 4

Nimi:	Leppästen niityt 4
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat, nauriskuopat
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6806208 E 330920 z 125 ± 2,5
Koordinaattiselite:	nauriskuopan keskipiste, GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

Kartat kohteiden 4.6 Leppästen niityt 2 ja 4.7 Leppästen niityt 3 yhteydessä

Inventointi 2023:

Lounaaseen laskevan mäen rinteellä on kuoppajäännös, jonka koko on noin 4 * 2 m, syvyys noin 40 cm. Kuopan pohjalle tehdyn koepiston perusteella maaperä paikalla on kivistä moreenia. Kuopan ympärillä ja päällä oli hakkuujätettä ja kanto, jotka hättäsivät sen havainnointia oleellisesti.

Vuoden 1906 kartalla kuoppajäännöksen eteläpuolelle, noin 110 m etäisyydelle, on merkattu kaskimaaksi sopiva metsä. Kohteen nimi otettiin vuoden 1906 kartalta, johon kuopan lounaispuolen kosteikkoalue on nimetty Leppästen niityiksi.

Maastohavaintojen ja vanhan kartan perusteella kuoppajäännös ovat kaskeamiseen liittyvä nauriskuoppa.

Lapio pystyssä keskellä nauriskuoppaa. Pohjoiseen.

4.9 Pitkäkallio 3

Nimi:	Pitkäkallio 3
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6805230,3 E 330499,2 z 123 ± 2,5
Koordinaattiselite:	kiinteistörajojen kulmapiste, GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

Inventointi 2024:

Nykyistenkin kiinteistörajojen risteyskohdassa sijaitsee sammalpeitteinen, noin 1,4 m korkea rajamerkki, kooltaan noin 1,3 * 1,3 m. Kuutioimaisessa rajamerkissä on kiviä 3-4 kerroksessa. Rajamerkin keskellä on noin 40 cm korkea viisarikivi, josta ei havaittu hakkauksia. Rajamerkin ympäristö on kivistä talousmetsää.

Rajamerkki sijaitsee nykyisten kiinteistörajojen taitekohdassa. Vuoden 1954 peruskartalla ko. kohdassa on Sarvikkaan ja Herralan kylien välisen rajan taitepiste, samoin myös Rantoisten jakokunnan kartalla (mittaus 1893-1894) sekä isojaon toimituskartoilla (1783).

Rajapyykki Pitkäkallio 3. Itään.

Muinaisjäännös on rajattu punaisella rasterilla.

4.10 Wintinperä 1

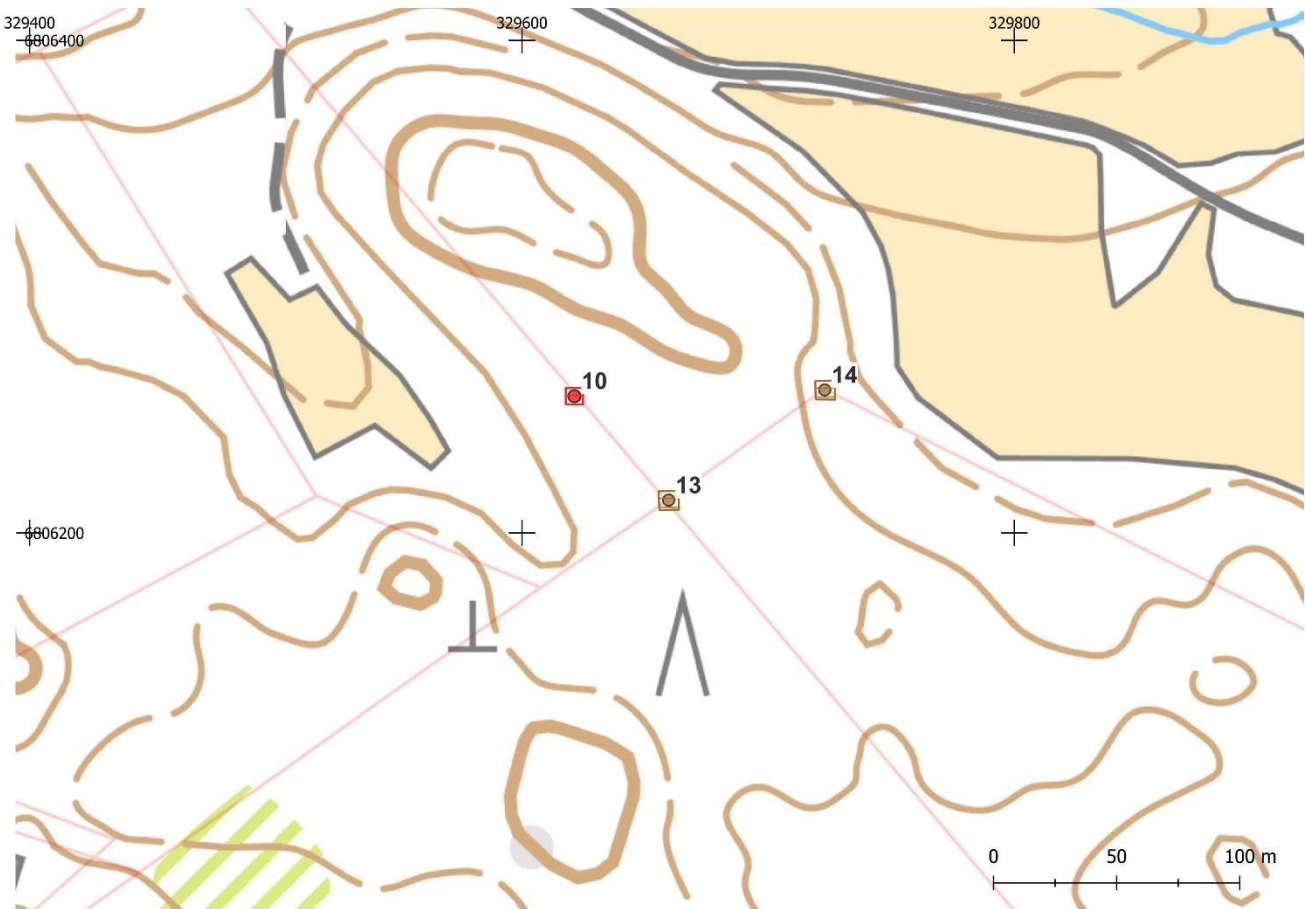
Nimi:	Wintinperä 1
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6806255,8 E 329621,4 z 126 ± 2,5
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

Inventointi 2024:

Paikalta havaittiin osin laonnut rajamerkki, jonka havainnointia hankaloitti sen päällä kasattu raivausjäte sekä muhkea sammalkerros. Rajamerkki on kooltaan noin 1,4 * 1,4 m, sen kulmissa on noin 40 cm korkeat kivet ja keskellä noin 70 cm korkea viisarikivi (ei havaittuja hakkauksia). Kulmakivien rajaamalla, raivausjätteen ja sammaleen alla on ainakin muutama kivi, mutta niiden liittymistä varsinaiseen rajamerkin rakenteeseen ei inventoinnin keinoin saatu selvyttä.

Rajamerkki sijaitsee nykyisellä suoralla rajalinjalla. Vuoden 1954 peruskartalla kohdalla on Kuivaspään ja Herralan kylien välinen suora rajalinja, jonka kohdalta lähtee tilusraja lounaaseen, samoin myös Rantoisten jakokunnan kartalla (mittaus 1893-1894). Isojaon toimituskartalla (1783) paikalla on Rantoisten jakokuntaan kuuluvien Kuivaspään, Maisenrannan ja Herralan kylien välisen rajan kulmapiste.

Muinaisjäännöksen nimi tulee Rantoisten jakokunnan kartasta (mittaukset v. 1893-94), johon Wintinperä niminen alue on merkattu rajamerkin lounaispuolelle.

Muinaisjäännösalue on rajattu punaisella rasterilla, muut kulttuuriperintökohteet ruskealla rasterilla.

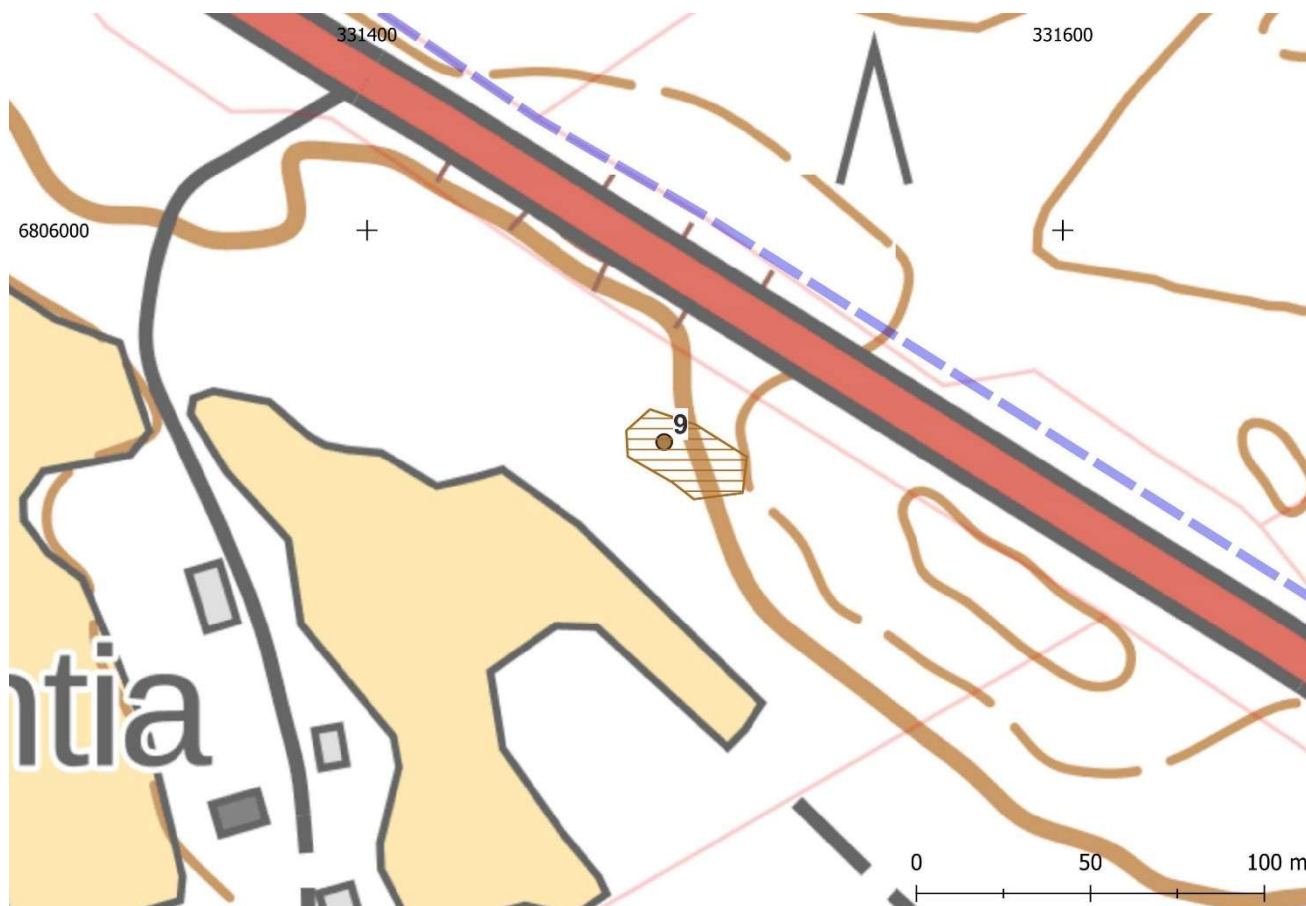

Wintinperän rajamerkki. Koilliseen.

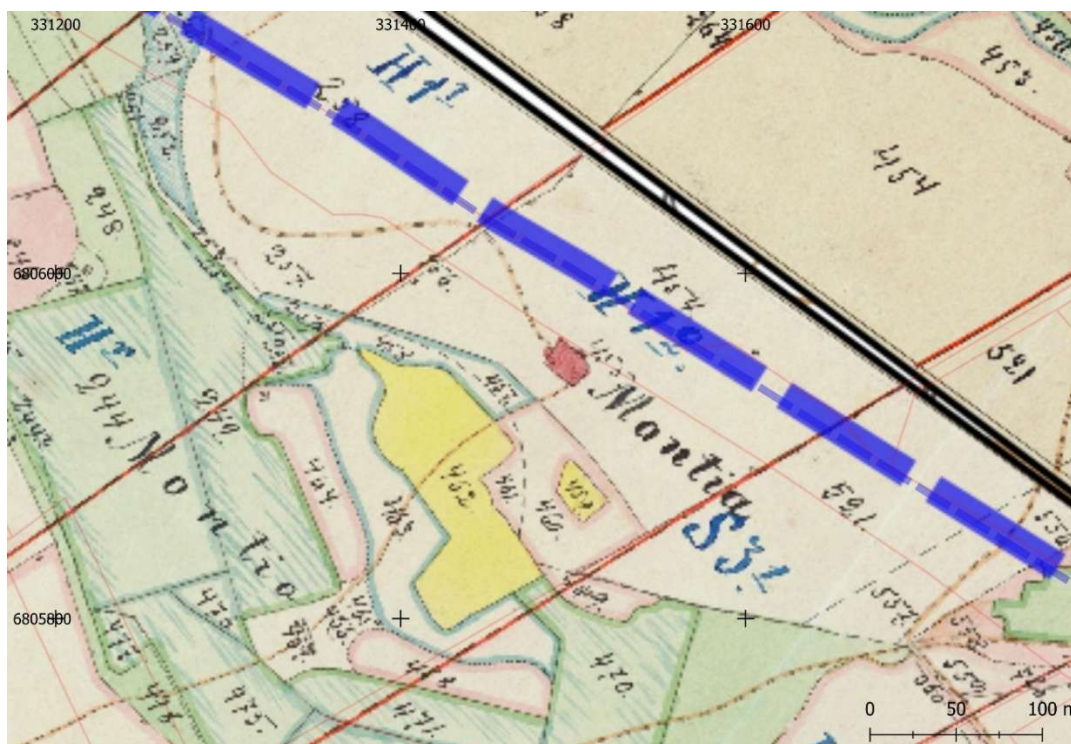
Muut kulttuuriperintökohteet

4.11 Montia

Nimi:	Montia
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, torpat
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6805940 E 331485 z 119 ± 2,5
Koordinaattiselite:	romahtaneen uunin GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

Ruskea rasteri on muun kulttuuriperintökohteen aluerajaus. Piste on laonneen uunin kohdalla.

Montian talo vuoden 1906 kartalla.

Inventointi 2023:

Montian talon koillispuolen metsästä, noin 40 m Helsingintiestä (seututie 130) etelään sijaitsee torpan jäännökset. Paikalta tavattiin noin 2,5 * 2,5 m kokoinen ja noin 40-50 cm korkea romahtanut uuni. Uunin perustuskivet olivat lohkottuja ja sen yläkerroksessa oli sekä kiviä että tiilen kappaleita. Karikkeen ja kasvuston peittämistä uunikivistä ei nähty porauksen jälkiä.

Uunin rauniosta noin 7 m länteen sijaitsee todennäköinen kellarin jäännös (N 6805942 E 331480). Paikalla on noin 6 * 3,5 m kokoinen kuoppa (valleineen), jota kiertää maan ja kivien sekainen, noin 1,2 m leveä ja noin 30-40 cm korkea valli.

Uunin jäännöksestä noin 20 m itäkaakkoon havaittiin yksittäinen kiviroykkiö (N 6805929 E 331503). Röykkiön halkaisija on noin 3,5 m, korkeus alle 50 cm.

Paikalla on ollut rakennus, joka on merkitty vuoden 1906 karttaan nimellä Montia ja vuoden 1912 senaatin karttaan tarkenteella T (=torppa). Näitä vanhemmilla kartoilla paikalla ei ole asutusta ja näitä myöhemmillä kartoilla Montian talo on siirtynyt nykyiselle paikalleen, noin 160 m havaituista jäännöksistä lounaaseen.

Maastohavaintojen ja karttatarkastelun perusteella kyseessä on torpan jäännökset piha-alueen raivausröykkiöineen. Tarkastettujen vanhojen karttojen perusteella torppa on ollut asuttuna vuosien 1842 – 1954 välillä.

Lapio pystyssä uunin jäännöksen takana. Itään.

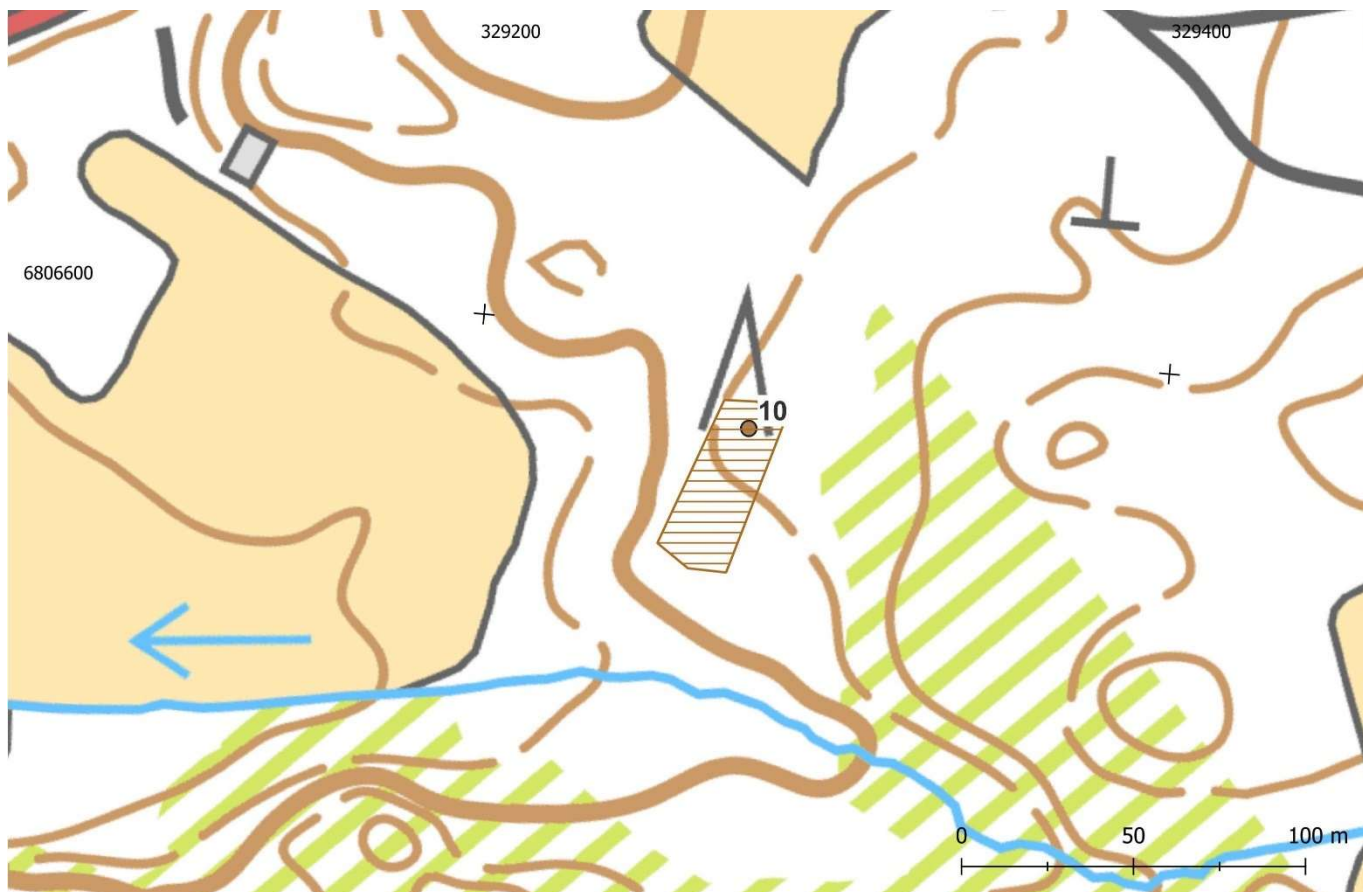
Kellarin jäännös. Itään.

Raivausröykkiö. Länteen.

4.12 Tarkiainen

Nimi:	Tarkiainen
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat, torpat
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6806575 E 329278 z 102,5 ± 2,5
Koordinaattiselite:	pohjoisempi uunin jäännös, GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

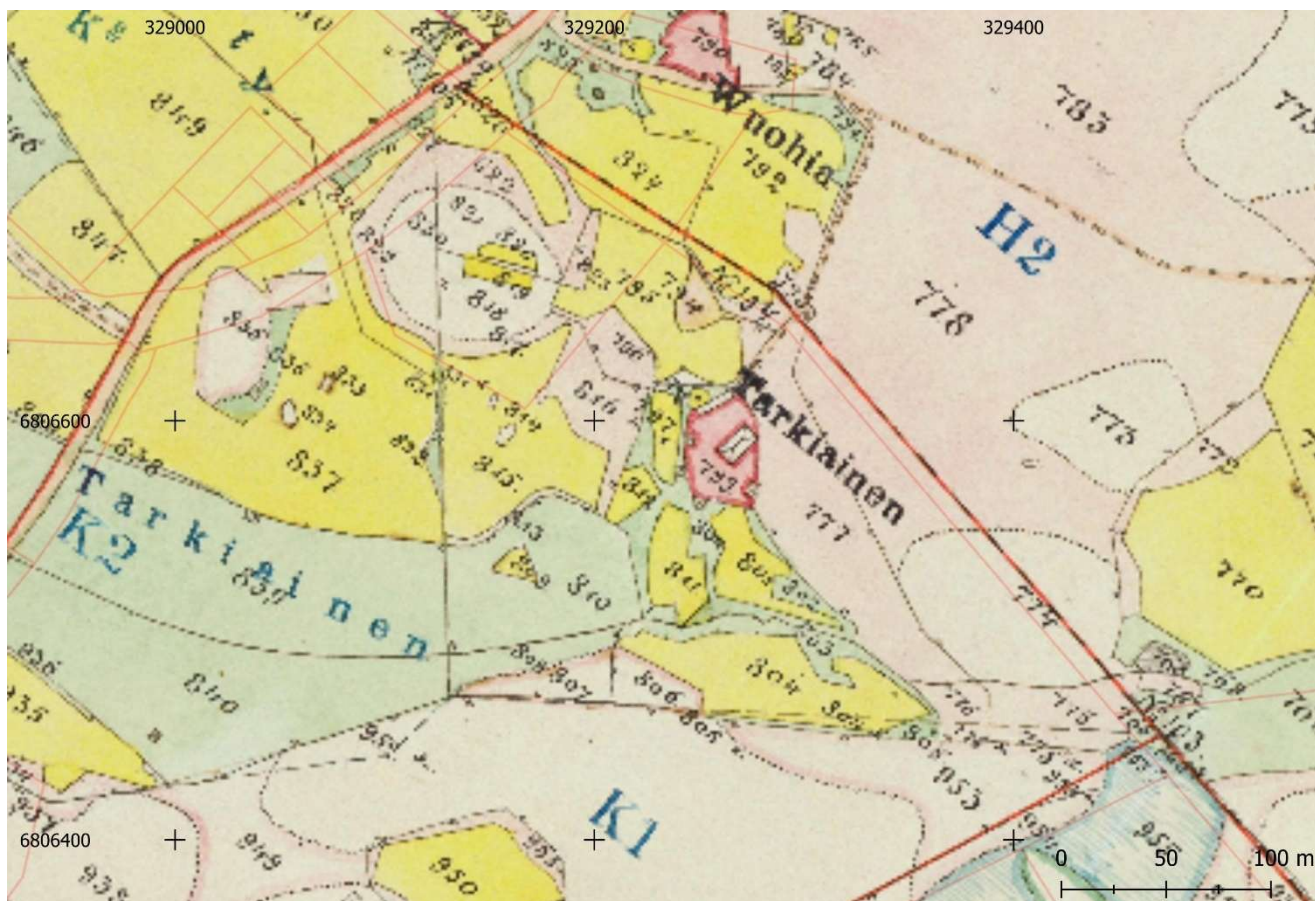
Ruskea rasteri on muun kulttuuriperintökohteen aluerajaus. Piste on pohjoisemman laonneen uunin kohdalla.

Inventointi 2023:

Vuohion talon eteläpuolen metsästä tavattiin kahden laonneen uunin jäännökset. Pohjoisempi jäännöksistä on kooltaan noin 3,5 * 3,5 m, korkeus noin 80 cm. Jäännös on pahoin karikkeen, pensaiden ja raivausjätteiden peitossa. Uunin raunio vaikuttaa tehdyn lohkokivistä. Lapiolla tökättäessä sen yläosasta todettiin noin nyrkin kokoisia kiviä ja tiilimurskaa.

Eteläisemmän uunin raunion (N 6806512 E 329268) päällä kasvaa juurevia puita. Uunien välinen etäisyys on noin 35 m. Eteläisempi uunin raunio on kooltaan ja malliltaan edellisen kaltainen.

Uunin raunioiden alue on metsätalouskäytössä olevaa kivistä sekametsää. Vuoden 1906 kartalla paikalle on merkitty Tarkiainen -niminen talo, muilla tarkastetuilla kartoilla (vuosien 1954, 1912, 1842 ja 1785 kartat) paikalla on metsää.

Tarkiaisen talo vuoden 1906 kartalla.

Pohjoisempi Tarkiaisen uuneista. Lounaaseen.

Eteläisempi Tarkiaisen uuneista. Itään.

4.13 Wintinperä 2

Nimi:	Wintinperä 2
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6806213,0 E 329659,0 z 116 ± 2,5
Koordinaattiselite:	kiinteistörajojen taitepiste, GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

Kartta kohteen 4.10 Wintinperä 1 yhteydessä

Inventointi 2024:

Nykyisten kiinteistörajojen risteyskohdassa sijaitsee noin kuutiomainen kivilatomus, kooltaan noin 1,4 * 1,4 m, korkeus alle 80 cm. Osin laonneessa latomuksessa on useampi kivikerta, joista erottui vain osa sammal- ja karikekerroksen alta. Latomuksen keskellä on noin 50 cm korkea evämäinen viisarikivi, josta ei havaittu hakkauksia.

Rajamerkki sijaitsee nykyisten kiinteistörajojen risteyskohdassa. Vuoden 1954 peruskartalla kohdalla on Kuivaspään, Maisenrannan ja Herralan kylien välisten rajojen risteys, samoin myös Rantoisten jakokunnan kartalla (mittaus 1893-1894). Isojaon toimituskartalla (1783) paikalla on suora Maisenrannan ja Herralan kylien välirajalinja.

Kohteen nimi tulee Rantoisten jakokunnan kartasta (mittaukset v. 1893-94), johon Wintinperä niminen alue on merkattu rajamerkin länsipuolelle.

Rajamerkki Wintinperä 2. Luoteeseen.

4.14 Leppäkorpi

Nimi:	Leppäkorpi
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6806257,5 E 329723,2 z 113 ± 2,5
Koordinaattiselite:	kiinteistörajan taitepiste, GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

Kartta kohteen 4.10 Wintinperä 1 yhteydessä

Inventointi 2024:

Nykyisen kiinteistörajan taitepisteessä sijaitsee noin rajamerkin jäännös. Rajamerkki on ilmeisesti ollut ns. kuutiolatomus, keskellä viisarikivi. Nyt rajamerkin kivet olivat osin levällään ja päällekkäin noin 1,2 * 1,2 m kokoisella alueella. Kivikasan keskellä oli kenollaan viisarikivi, korkeus enintään 80 cm.

Rajamerkki sijaitsee nykyisen kiinteistörajan taitepisteessä. Vuoden 1954 peruskartalla kohdalla on Maisenrannan ja Herralan kylien välinen rajan taitepiste, samoin myös Rantoisten jakokunnan kartalla (mittaus 1893-1894). Isojaon toimituskartalla (1783) paikalla ei ole mitään rajaa.

Kohteen nimi tulee Rantoisten jakokunnan kartasta (mittaukset v. 1893-94), johon Leppäkorpi niminen alue on merkattu rajamerkin koillispuolelle.

Leppäkorven rajamerkki. Lounaaseen.

4.15 Kantturi 1

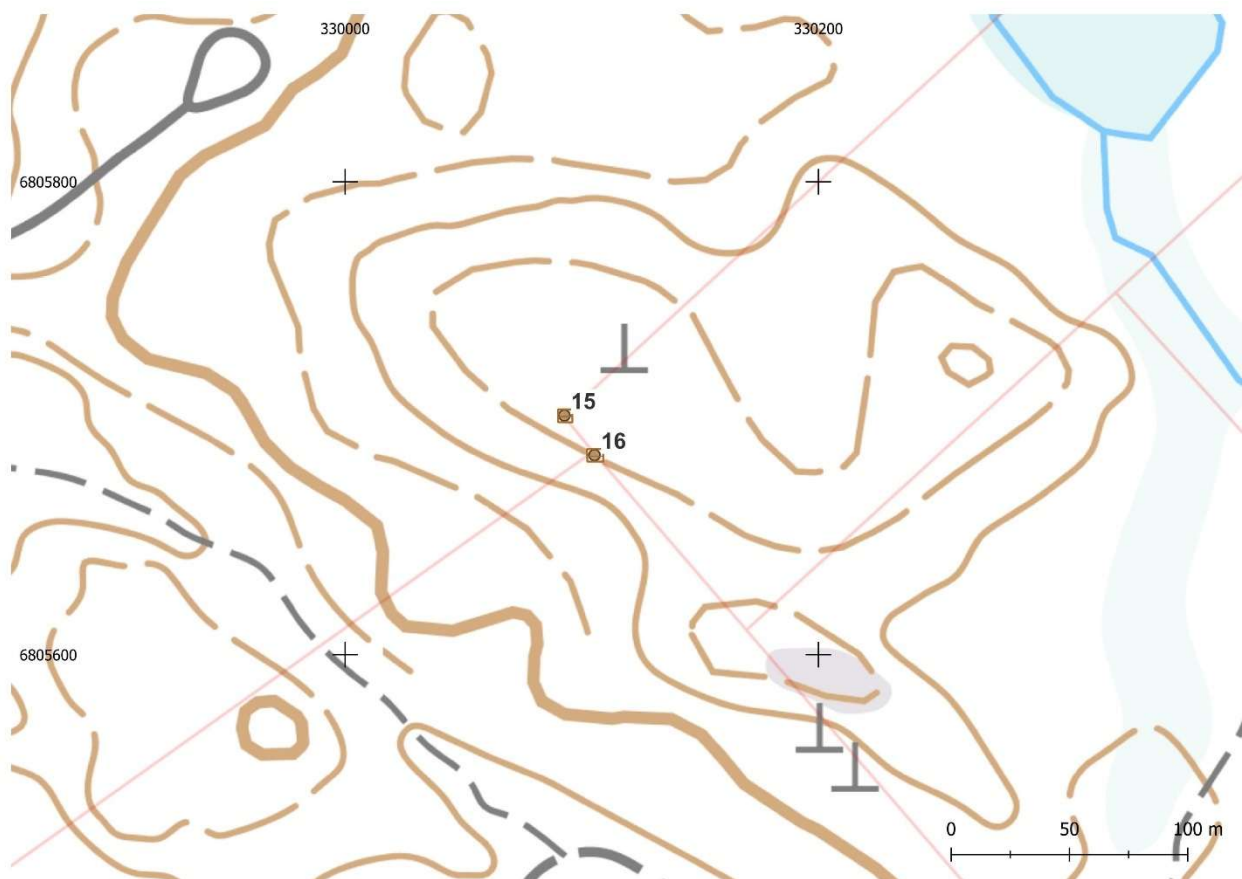
Nimi:	Kantturi 1
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6805711,8 E 330092,3 z 128 ± 2,5
Koordinaattiselite:	kiinteistörajan taitepiste, GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

Inventointi 2024:

Nykyisen kiinteistörajan taitepisteessä on näyttävä rajamerkki. Ns. kuutiolatomus on kooltaan noin 1,3 * 1,3 m, korkeus noin 50 cm. Latomus on osin sammaleen peitossa ja siinä 2-3 kivikertaa. Latomuksen keskellä on viisarikivi, josta ei havaittu hakkauksia. Viisarikivineen rajamerkin korkeus on hieman yli metri.

Rajamerkki sijaitsee nykyisen kiinteistörajan taitepisteessä. Vuoden 1954 peruskartalla kohdalla on Maisenrannan ja Herralan kylien välisen rajan taitepiste, samoin myös Rantoisten jakokunnan kartalla (mittaus 1893-1894). Isojaon toimituskartalla (1783) paikalla on Rantoisten jakokuntaan kuuluvien Maisenrannan ja Herralan kylien välinen suora rajalinja.

Kohteen nimi tulee Rantoisten jakokunnan kartasta (mittaukset v. 1893-94), johon Kantturi niminen alue on merkattu rajamerkin lounaispuolelle.

Muut kulttuuriperintökohteet 15 ja 16.

Rajamerkki Kantturi 1. Eteläkaakkoon.

4.16 Kantturi 2

Nimi:	Kantturi 2
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6805685,8E 330104,7 z 127,5 ± 2,5
Koordinaattiselite:	kiinteistörajojen taitepiste, GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

Kartta kohteen 4.15 Kantturi 1 yhteydessä

Inventointi 2024:

Nykyisten kiinteistörajojen risteyskohdalla on pahoin sammaleen ja kuusen näreen peittämä matala rajamerkki. Rajamerkissä on mahdollisesti kaksi kivikertaa. Kooltaan se on noin 1,3 * 1,3 m ja sen keskeltä erottuu matala (enintään 20 cm) viisarikiven tapainen. Rajamerkin kokonaiskorkeus on alle 50 cm.

Rajamerkki sijaitsee nykyisten kiinteistörajojen risteyskohdassa. Vuoden 1954 peruskartalla kohdalla on Maisenrannan, Herralan ja Sarvikkaan kylärajojen risteyskohta, samoin myös Rantoisten jakokunnan kartalla (mittaus 1893-1894). Isojaon toimituskartalla (1783) paikalla on Rantoisten jakokuntaan kuuluvien Maisenrannan ja Herralan kylien välinen suora rajalinja.

Kohteen nimi tulee Rantoisten jakokunnan kartasta (mittaukset v. 1893-94), johon Kantturi niminen alue on merkattu rajamerkin lounaispuolelle.

Rajamerkki Kantturi 2. Pohjoiseen.

4.17 Kiitlola

Nimi:	Kiitlola
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6805438,6E 330317,5 z 117 ± 2,5
Koordinaattiselite:	kiinteistörajojen taitepiste, GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

Muu kulttuuriperintökohde 17.

Inventointi 2023:

Nykyisten kiinteistörajojen risteyskohdalla sijaitsee laonnut rajamerkki. Rajamerkki on ollut mitä ilmeisimmin ns. viisarikivellinen kuutiolatomus. Nyt latomuksen kivet ovat levinneet noin 1,5 * 1,5 kokoiselle alueelle. Viisarikivi on kenollaan latomuksen jäänteiden päällä. Viisarikivineen jäännöksen korkeus on noin 1,6 m. Rajamerkki on todennäköisesti laonnut sen vierestä kulkevan metsäautotien teon seurauksena.

Rajamerkki sijaitsee nykyisten kiinteistörajojen risteyskohdassa. Vuoden 1954 peruskartalla kohdalla Sarvikkaan ja Herralan kylien välinen suora rajalinja, jonka kohdalta lähtee tilusraja

koilliseen, samoin myös Rantoisten jakokunnan kartalla (mittaus 1893-1894), kuin myös isojaon toimituskartalla (1783).

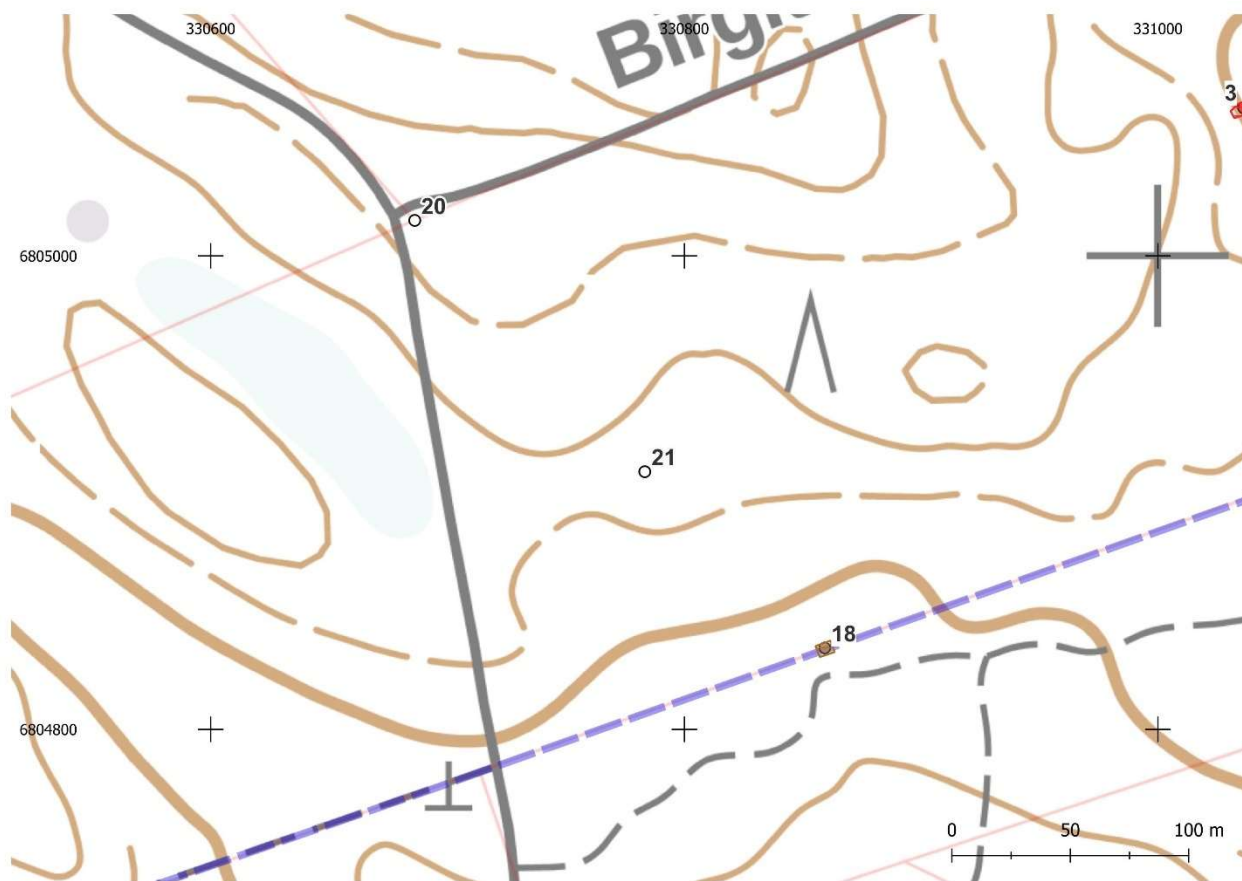
Kohteen nimi tulee Rantoisten jakokunnan kartasta (mittaukset v. 1893-94), johon Kiitkola niminen alue on merkattu rajamerkin lounaispuolelle.

Kiitkolan rajamerkki. Eteläkaakkoon.

4.18 Lepauskorpi

Nimi:	Lepauskorpi
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6804834,2 E 330859,5 z 118 ± 2,5
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

Muu kulttuuriperintökohde (18) on merkattu ruskealla pisteellä, muut kohteet (20 ja 21) on merkattu valkoisella pisteellä.

Inventointi 2024:

Nykyisellä suoralla kiinteistörajalla sijaitsee rajalinjaa merkkeävät kolme evämäistä viisarikiveä. Viisarikivet ovat vieri vieressä siten, että laitemmaisten kivien välinen etäisyys on noin 2,5 m. Viisarikivien korkeus on enimmillään noin 75 cm. Viisarikivien ympärillä on useampia sammalpeitteisiä kiviä, mutta niiden kuuluminen rajamerkkiin jäi epäselväksi.

Rajamerkki sijaitsee nykyisellä suoralla rajalinjalla. Vuoden 1954 peruskartalla kohdalla on Sarvikkaan ja Hävälttilän kylien välinen suora rajalinja. Rantoisten jakokunnan kartalla (mittaus 1893-1894) paikalla kulkee Sarvikkaan ja Ahtialan kylän välinen suora rajalinja, samoin kuin isojaon toimituskartalla (1783).

Kohteen nimi tulee v. 1954 peruskarttaan merkitystä suopellosta rajamerkin itäpuolella.

Lepauskorven rajamerkki. Kaakkoon.

4.19 Vittanen 1

Nimi:	Vittanen 1
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kulttuuriperintökohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6805173,2 E 331822,2 z 114 ± 2,5
Koordinaattiselite:	kiinteistörajojen taitepiste, GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

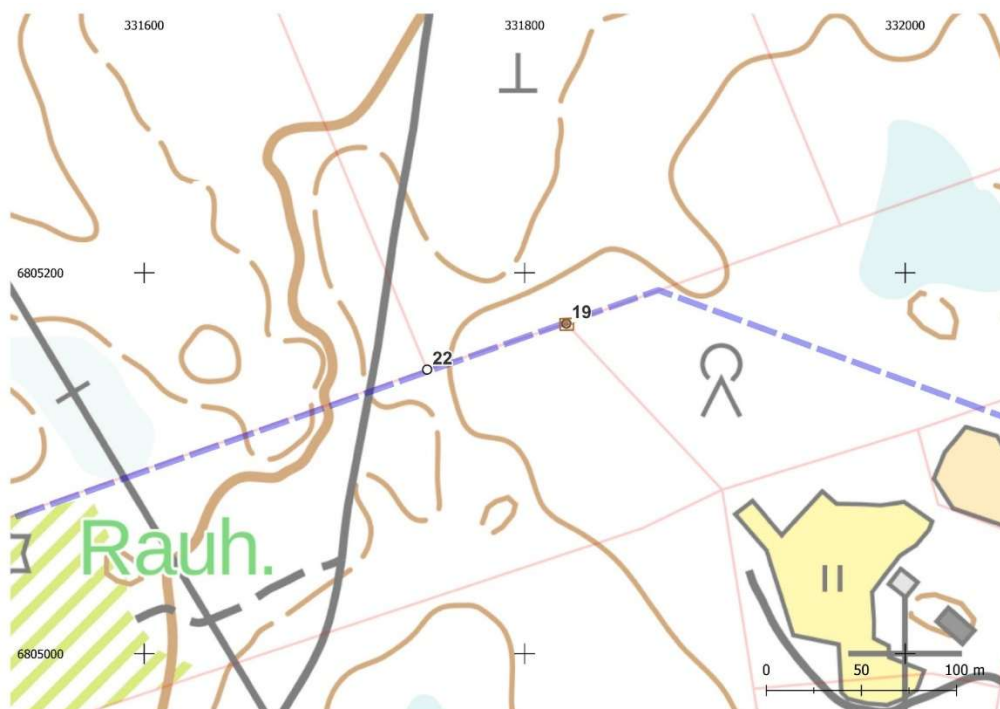
Inventointi 2024:

Nykyisten kiinteistörajojen risteyksessä sijaitsee näyttävä rajamerkki. Rajamerkki on ns. kuutiolatomus, kooltaan noin 1,5 * 1,5 m, korkeus noin 60 cm. Sen keskellä on noin 30 cm korkuinen viisarikivi, josta ei havaittu hakkauksia.

Rajamerkki sijaitsee nykyisten kiinteistörajojen risteyskohdassa. suoralla rajalinjalla. Vuoden 1954 peruskartalla kohdalla on Sarvikkaan, Hävältilän ja Hauralan kylien välinen rajapiste, samoin

myös Rantoisten jakokunnan kartalla (mittaus 1893-1894). Isojaon toimituskartalla (1783) paikalla on epäselvästi ja tulkinnanvaraisesti merkattu tilusraja..

Kohteen nimi tulee Rantoisten jakokunnan kartasta (mittaukset v. 1893-94), johon Vittanen niminen alue on merkattu rajamerkin itäpuolelle.

Muu kulttuuriperintökohde (19) on merkattu ruskealla pisteellä, muu kohde (22) on merkattu valkoisella pisteellä.

Rajamerkki Vittanen 1. Itään.

Muut kohteet

4.20 Pitkäkallio 1

Nimi:	Pitkäkallio 1
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6805015,2 E 330686,3 z 128 ± 2,5
Koordinaattiselite:	kiinteistörajojen taitepiste, GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

Kartta kohteen 4.18 Lepauskorpi yhteydessä.

Inventointi 2023:

Nykyisten kiinteistörajojen risteyksessä sijaitsee viisikivinen rajamerkki. Kivet ovat pystyssä ikään kuin neliön kulmissa ja yksi kivi niiden keskellä. Kivet ovat noin 40-65 cm korkeita ja niiden muodostaman neliön sivun pituus on noin 1,4 m.

Rajamerkki sijaitsee nykyisten kiinteistörajojen risteyskohdassa. Vuoden 1954 peruskartalla kohdalla on suora tilusraja. Rantoisten jakokunnan kartalla (mittaus 1893-1894) paikalla on tilusrajojen risteyskohta, samoin isojaon toimituskartalla (1783).

Rajamerkki Pitkäkallio 1. Etelään.

4.21 Pitkäkallio 2

Nimi:	Pitkäkallio 2
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6804908,6 E 330783,3 z 123 ± 2,5
Koordinaattiselite:	GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

Kartta kohteen 4.18 Lepauskorpi yhteydessä.

Inventointi 2023:

Avarapohjaisesta mäntyvaltaisesta talousmetsästä tavattiin vanha viisikivinen rajamerkki. Neljä kivistä on asetettu neliön kulmiksi (leveys noin 1,2 m, korkeus noin 35 cm), mutta sen kaksi eteläisintä kiveä on kumollaan, joskin näkyvissä sammaleen alta. Viides kivi on pystyssä neliön keskellä, korkeus noin 65 cm.

Paikalla ei ole nykyistä kiinteistörajaa, eikä myöskään vuoden 1954 peruskartalla. Rantoisten jakokunnan kartalla (mittaus 1893-1894) kohdalla on tilusrajojen risteyskohta, samoin isojaon toimituskartalla (1783).

Rajamerkki Pitkäkallio 2. Itään.

4.22 Vittanen 2

Nimi:	Vittanen 2
Muinaisjäännöstunnus:	uusi kohde
Muinaisjäännösstatus:	muu kohde
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet, rajamerkit
Ajoitus:	historiallinen
Koordinaatit:	N 6805149,1 E 331748,8 z 116 ± 2,5
Koordinaattiselite:	kiinteistörajojen taitepiste, GPS-mittaus
Aiemmat tutkimukset:	-

Kartta kohteen 4.19 Vittanen 1 yhteydessä.

Inventointi 2024:

Nykyisten kiinteistörajojen risteyksessä, kuusen juurella, sijaitsee laonnut rajamerkki. Rajamerkin kivet ovat laonneet hieman yli neliömetrin alueelle. Sen keskellä on noin 40 cm korkea viisarikivi, jossa hakkaus ”50”.

Rajamerkki sijaitsee nykyisten kiinteistörajojen risteyskohdassa. Vuoden 1954 peruskartalla paikalla on suora Sarvikkaan ja Hävältälän kylien rajalinja. Rantoisten jakokunnan kartalla (mittaus 1893-1894) paikalla on suora Sarvikkaan ja Ahtialan kylien välinen rajalinja, samoin isojaon toimituskartalla (1783). Rajamerkin muoto ja malli ei vaikuta isojaon aikaiselta.

Kohteen nimi tulee Rantoisten jakokunnan kartasta (mittaukset v. 1893-94), johon Vittanen niminen alue on merkattu rajamerkin itäpuolelle.

Rajamerkki Vittanen 2. Pohjoiseen.

5. Tulokset

Marjamäen eteläosan oyk-alueelta ei tunnettu entuudestaan kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä muitakaan arkeologisia kohteita.

Inventoinnin aikana alueelta havaittiin kymmenen historialliseen aikaan ajoittuvaa kiinteää muinaisjäännöstä, joista seitsemän on kaskeamiseen liittyviä säilytyskuoppa-/naurishautakohteita, yksi kaskeamiseen liittyvä kaskiröykkiökohde ja kaksi rajamerkkiä. Muita kulttuuriperintökohteita alueella on yhdeksän (kaksi autioitunutta talon/torpan paikkaa, seitsemän rajamerkkiä). Lisäksi alueelta todettiin kolme ns. muuksi kohteeksi tulkittua historiallisen ajan rajamerkkiä.

Teemu Tiainen
9.11.2023
täydennys 9.4.2025
Heilu Oy

6. Lähteet

Tutkimusraportit: (https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/raportti/read/asp/r_default.aspx)

- Lesell, Kreetta 2007. Hämeenlinna-Lempäälä. Maakaasuputkilinjan esihistoriallisten kohteiden inventointi.
- Luoto, Kalle 2011. Pirkanmaan historiallisesti merkittävät tied.
- Luoto, Kirsi 2023. Tarkastusraportti Lempäälä, Lepauksenkorpi.
- Rahtola, Johanna ja Jussila, Timo 2015. Lempäälä Marjamäen asemakaava ja asemakaavanmuutosalueen muinaisjäännösinventointi 2015.
- Taivainen, Jouni 2007. Maakaasuputkilinjin inventointi Hämeenlinna-Lempäälä 2007. Historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset.
- Tiainen, Teemu 2022. Lempäälä Marjamäen pohjoisosan OYK-alue, arkeologinen inventointi (Heilu Oy:n arkistosta).

Vanhat kartat:

Kansallisarkisto: (<https://astia.narc.fi/uusiastia/index.html>)

- Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Ib.* Senaatin kartasto v.1912. XVII-XVIII 24-25 [Lempäälä] (--). Tiedosto 1. Kansallisarkisto. Viitattu 20.10.2023.
- Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Ia.* Pitäjänkartasto v.1842. 2123 07 ja 2123 10 Ia.* -/- - Lempäälä (--). Tiedosto 1. Kansallisarkisto. Viitattu 20.10.2023.
- Maanmittaushallituksen uudistusarkisto. MHA U Uudistuskartat ja -asiakirjat. H HÄMEEN LÄÄNI. Lempäälä. H43:8/9-65 Sarvikas; N:ot 1-4 tässä kylässä, N:ot 1-4 Herralan kylässä, N:ot 1-2 Kuivaspään kylässä ja N:ot 1-2 Maisenrannan kylässä: isojaonjärjestelystä kartta, pöytä- ja jakokirja sekä pyykkiselitys (1906-1906). Tiedosto 3. Kansallisarkisto. Viitattu 22.10.2023.
- Maanmittaushallituksen uudistusarkisto. MHA U Uudistuskartat ja -asiakirjat. H HÄMEEN LÄÄNI. Lempäälä. H43:8/9-65 Sarvikas; N:ot 1-4 tässä kylässä, N:ot 1-4 Herralan kylässä, N:ot 1-2 Kuivaspään kylässä ja N:ot 1-2 Maisenrannan kylässä: isojaonjärjestelystä kartta, pöytä- ja jakokirja sekä pyykkiselitys (1906-1906). Tiedosto 5. Kansallisarkisto. Viitattu 22.10.2023.

Maanmittauslaitos, Kiinteistötietojärjestelmä:

- Bergius, P. 1793. Charta öfver ...kala och Måisio Byars... Isojaon erillinen toimituskartta, Maanmittauslaitoksen arkisto.
- ***, Gab. 1783. Charta öfwer Råndois Samfällighets eller Herrala, Sarvikas, Maisarnda och Cuicaspä byars...Isojaon erillinen toimituskartta, Maanmittauslaitoksen arkisto.

Vanhat painetut kartat- latauspalvelu: (<https://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/>)

- Peruskartta 2123 07 Lempäälä. Maanmittaushallitus 1954.

Kuvia

Yllä: alueen eteläistä keskiosaa. Luoteeseen.

Keskellä: eteläistä keskiosaa Montian eteläpuolella.

Alla: keskiosan talousmetsää. Koilliseen.

Yllä: kaakkoisnurkkaa. Kaakkoon.

*Keskellä: keskiosan liki
läpipääsemätöntä ryteikköä.*

*Alla: länsiosan hakkuuaukeaa.
Itään.*

*Yllä: keskiosan talousmetsää.
Takaoikealla Leppäsen talo.
Pohjoiseen.*

*Keskellä: länsiosaa. Taustalla
siintää Ideapark. Luoteeseen.*

*Alla: pohjoisosaa Korventaustassa.
Luoteeseen.*

Maastossa tarkastetut alueet

Maastossa tarkastetut alueet on merkitty haalean vihreällä.

